

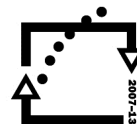
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Výčetka

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_41

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník**8

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: rozdělená bankovek

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výplata

Budeme pracovat v programu Excel.

Vyplníme tabulku podle pokynů učitele

Podíváme se na Internet na stránky www.cnb.cz, kde jsou platné bankovky a mince.

Josef Novotný	Marie Malá	Antonín Topič	Latvia Opatrná	Elen Anderson
15782	16853	20658	7852	26718

	Josef Novotný	Marie Malá	Antonín Topič	Latvia Opatrná
bankovky				
5 000 Kč				
2 000 Kč				
1 000 Kč				
500 Kč				
200 Kč				
100 Kč				
mince				
50 Kč				
20 Kč				
10 Kč				
5 Kč				
2 Kč				
1 Kč				

0	0	0	0
---	---	---	---

Elen Anderson

0	0
---	---

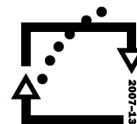
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Zálohová platba

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_42

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník**8

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: druhy plateb

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zálohové platby

Budeme pracovat v programu Excel.

Vyplníme si tabulku podle pokynů učitele

Vysvětlíme si pojem zálohová platba a vyúčtování.

Dosadíme konkrétní čísla.

Vytvoříme situaci pro přeplatek a nedoplatek

<u>Měsíc</u>	<u>Elektřina</u>	<u>Plyn</u>
LEDEN	1 260,00 Kč	636,00 Kč
ÚNOR	1 260,00 Kč	636,00 Kč
BŘEZEN	1 260,00 Kč	636,00 Kč
DUBEN	1 260,00 Kč	636,00 Kč
KVĚTEN	1 260,00 Kč	636,00 Kč
ČERVEN	1 260,00 Kč	636,00 Kč
ČERVENEC	1 260,00 Kč	636,00 Kč
SRPEN	1 260,00 Kč	636,00 Kč
ZÁŘÍ	1 260,00 Kč	636,00 Kč
ŘÍJEN	1 260,00 Kč	636,00 Kč
LISTOPAD	1 260,00 Kč	636,00 Kč
PROSINEC	1 260,00 Kč	636,00 Kč
Zálohy celkem	15 120,00 Kč	7 632,00 Kč
Skutečná cena	14 200,00 Kč	6 850,00 Kč
Přeplatek - Nedoplatek	920,00 Kč	782,00 Kč

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: spořicí účet

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_43

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník**8

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: spoření a cílovou částku s rozšířením o výpočet %

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

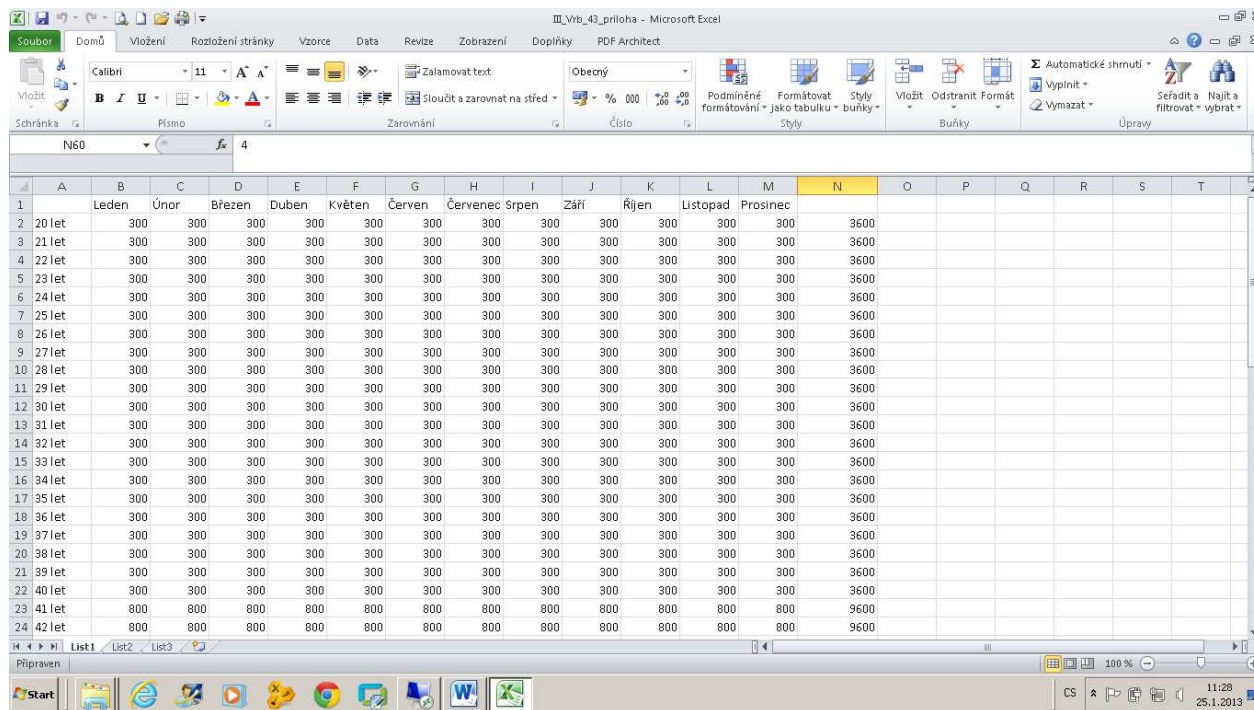
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Spořicí účet

Budeme pracovat v programu Excel.

Bude si simulovat situaci na spořicí účtu .

1. varianta bez úroků
2. s úroky
3. po odečtu o inflaci

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec								
1																				
2	20 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
3	21 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
4	22 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
5	23 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
6	24 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
7	25 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
8	26 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
9	27 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
10	28 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
11	29 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
12	30 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
13	31 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
14	32 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
15	33 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
16	34 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
17	35 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
18	36 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
19	37 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
20	38 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
21	39 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
22	40 let	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	3600						
23	41 let	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	9600						
24	42 let	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	800	9600						

[illegible]

[illegible]

Září	Říjen	Listopad	Prosinec	
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
300	300	300	300	3600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
800	800	800	800	9600
1500	1500	1500	1500	18000
1500	1500	1500	1500	18000
1500	1500	1500	1500	18000
1500	1500	1500	1500	18000
1500	1500	1500	1500	18000

1500	1500	1500	1500	18000
1500	1500	1500	1500	18000
1500	1500	1500	1500	18000
1500	1500	1500	1500	18000
1500	1500	1500	1500	18000
1500	1500	1500	1500	18000
3000	3000	3000	3000	36000

530 400,00 Kč

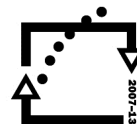
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Callisto - houba

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_44

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník**8

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: spoření a cílovou částku s rozšířením o výpočet %

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Callisto – křivka - houba

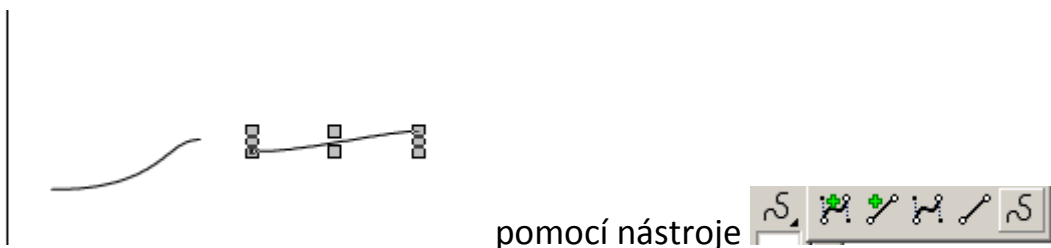
Samostatná práce:

Tvarování objektů – budeme vytvářet různé tvary objektů, které budeme postupně vrstvit na sebe.

Máme dvě možnosti tvarování:

1. Použijeme deformaci objektů
2. Vytvoříme objekt pomocí křivky a její spojení do jednoho.

Nejdříve si vyzkoušíme vytváření křivky a její spojení. Vytvoříme kvě křivky

3. Přepneme se na nástroj tvarování objektů

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

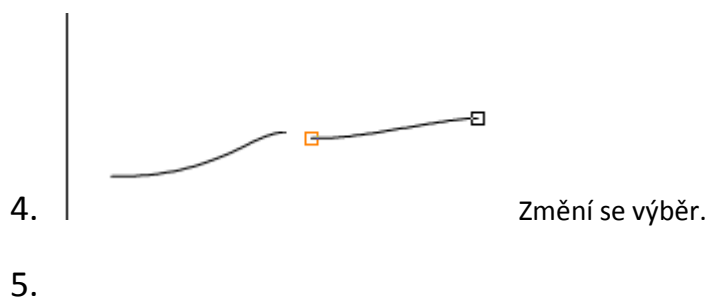

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Callisto – překlreslení motivu

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_45

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník**8

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: spoření a cílovou částku s rozšířením o výpočet %

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Callisto – květina

Postup:

1. Využijeme znalostí tvarování objektů
2. Vytvoříme kruh
3. Rozbijeme pomocí kladívka
4. Vytvarujeme lístek
5. Kopírujeme pomocí CTRL + myš

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

6. Změníme polohu lístku (2x klikneme a uchopíme za úchopový bod a otáčíme.
7. Postupně vytvoříme okvěť.
8. Můžeme použít vícenásobné kopírování objektů.
9. Změníme barvu lístků.
10. Po vytvoření celého okvěťi seskupíme všechny objekty.
11. Objekt zkopírujeme a vložíme jako nový.
12. Vybarvíme jej černě a zvětšíme jeho velikost tak, aby nebyl vidět původní obrázek.
13. Změníme pořadí objektu a dáme jej jako poslední.
14. Vytvoříme pozadí – použijeme obdélník.
15. Vytvoříme výplň – lineární, úhel 90°, barva modrá.
16. Opět změníme pořadí objektu a dáme jej jako poslední.
17. Vytvořený obrázek uložte na sdílený disk přes Menu Soubor - export
O:\vypracované úkoly\květina příjmení jméno třída.jpg
18. Upozornění – Typ exportu nastavte na příponu JPG!

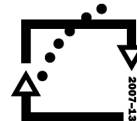
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Sociální síť

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_46

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník**8

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: Sociální síť a chování na síti

Zdroje:

Datum vytvoření 30.11.2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Sociální sítě

Sociální síť, zvaná též společenská síť, komunitní síť či komunita, anglicky social network, je propojená skupina lidí.

Nejznámější sociální sítě

Facebook – vznikla v roce 2004 původně jako síť určená pro studenty Harvardské univerzity, slouží jako platforma pro vytváření osobních, firemních a skupinových profilů a propojování přátel, dále jako herní server, pro internetová fóra, pro ukládání a sdílení multimédií.

Google+ – vznikla v roce 2011 jako obdoba sítě Facebook, kde hlavní rozdíl spočívá v nastavení sdílení přes tzv. kruhy, do kterých si lze rozdělit jednotlivé osoby a sdílet dané věci jen s těmi, pro které to má přínos, nebo se jich to týká.

Myspace – vznikla v roce 2003 a slouží jako sociální síť, pro internetové profily lidí, pro ukládání a sdílení multimédií, druhá nejpoužívanější sociální síť na světě, patří společnosti Specific Media

Twitter – vznikla v roce 2006 a slouží především pro mikroblogy

LinkedIn – vznikla v roce 2003, slouží pro internetové profily a pro pracovní životopisy, je to pracovní sociální síť, mnohým světovým zaměstnavatelům stačí místo životopisu poslat odkaz na profil na LinkedIn, zajímavá je možnost vystavení referencí o podrobnostech spolupráce s kolegy z LinkedIn

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

České sociální sítě

Lidé.cz – slouží jako internetové fórum, pro internetové profily především lidí, pro blogy, jako chatovací server, jako internetová seznamka, pro internetové kurzy, pro ukládání a sdílení fotografií, tento server je uživatelsky spojen se sociální sítí Spolužáci.cz

Spolužáci.cz – slouží pro internetové profily, pro ukládání a sdílení multimédií, jako chatovací server, je určen pro spolužáky a bývalé spolužáky, tento server je uživatelsky spojen se serverem Lidé.cz, obdoba amerického Classmates

Líbímseti.cz – slouží pro internetové profily lidí, jako internetová seznamka, jako chatovací server, pro blogy

SitIT.cz – slouží k propojení vědeckých pracovníků v České Republice. Sít' je provozována v rámci projektu SOSIRE a vyvíjena specialisty z UK-MFF, ČVUT, ČZU a spoluprací s firmou IBM Česká Republika

Šeptter – slouží ke sdílení recenzí, informací a zkušeností s firmami a živnostníky v České republice. Je součástí hodnotícího portálu Šeptanda.info.

SportCentral.cz – slouží k vyhledávání sportovních zařízení, rekreačních sportovců, týmů, trenérů, a komunikaci mezi těmito skupinami

ČSFD.cz – slouží jako sociální síť pro filmové fanoušky, nejaktivnější filmový web v České republice

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Sdílení soukromých informací

Jedním z nejvíce diskutovaných témat okolo sociálních sítí je sdílení a možnosti zneužití citlivých dat, důvěryhodnost sdělení a důvěryhodnost identity uživatele. Omezený a opatrný přístup zvolila na svém začátku sociální síť LinkedIn pro profesní kontakty, do které bylo možné se přihlásit jen na pozvání někoho, kdo již v síti fungoval a navíc bylo uživatelům silně doporučováno, aby si zvali pouze „důvěryhodné“ kontakty, které znají profesně. Zcela opačný přístup zvolila síť Facebook, kam se mohl zaregistrovat kdokoli s e-mailovou adresou, přičemž údaje uváděné osobou v profilu nemusí odpovídat skutečnosti. Některé odhady ale hovoří pouze o 5-10% falešných registrací.

Jak se chovat na sociální síti:““

Sociální síť pro začátečníky: Twitter etiketa

<http://www.internetprovsechny.cz/socialni-site-pro-zacatecniky-twitter-etiketa/>

Zdroje“

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soci%C3%A1ln%C3%AD_s%C3%AD%C5%A5

<http://www.socialnisite.123abc.cz/>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Bezpečný internet I

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_47

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast: ICT**
- **Obor:**
- **Tematický okruh: Základy obsluhy PC práce s objekty**
- **Ročník8**

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: film od firmy seznam

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Bezpečný internet I

Film od firmy Seznam . Seznamtesebezpečně.avi

Diskuze mezi žáky na základě zhlédnutého filmu. Návrh diskuze podle Desatera bezpečného Internetu.

1. Nedávej nikomu adresu ani telefon. Nevíš, kdo se skrývá za monitorem.
2. Neposílej nikomu, koho neznáš, svou fotografii a už vůbec ne intimní.
3. Udržuj hesla k e-mailu i jinam v tajnosti, nesděluj je ani blízkému kamarádovi.
4. Nikdy neodpovídej na neslušné, hrubé nebo vulgární maily a vzkazy.
5. Nedomlouvej si schůzku na internetu, aniž bys o tom řekl někomu jinému.
6. Pokud narazíš na obrázek, video nebo e-mail, který tě šokuje, opusť webovou stránku.
7. Svěř se dospělému, pokud tě stránky uvedou do rozpaků nebo vyděsí.
8. Nedej šanci virům. Neotvírej přílohu zprávy, která přišla z neznámé adresy.
9. Nevěř každé informaci, kterou na Internetu získáš.
10. Když se s někým nechceš bavit, nebav se.

Zdroj: <http://www.seznamsebezpecne.cz/desatero>

Dotazník:

1. Kolik lidí má tvoje telefonní číslo?

- a. 1 až 10
- b. 11 až 25
- c. 26 až 50
- d. více jak 50

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Kolikrát měníš svoje hesla?

- a. nikdy
- b. občas
- c. pravidelně

3. Přihlašuješ se na cizím počítači, ověřuješ si výmaz svého hesla?

- a. ano
- b. ne

4. Odpovídáš na email, i když neznáš odesílatele?

- a. ano
- b. ne

5. Testuješ zabezpečení stránky?

- a. ano
- b. ne

6. Zajímáš se názvy webových serverů, jestli nejde o přesměrování?

- a. ano
- b. ne

7. Komunikuješ se svými rodiči o tom, jak používáš počítač_

- a. ano
- b. ne

8. Už jsi někomu naletěl?

- a. ano

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

b. ne

9. Jsi ochoten ohlásit nějakou závadnou komunikaci rodičům nebo ve škole?

a. ano

b. ne

Vyhodnocení dotazníku v programu MS Excel a seznámení s výsledky na další hodině.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Bezpečný internet II

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_48

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník**8

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: projekt www.bezpecnyinternet.cz/

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Bezpečný Internet II

Seznámení s projektem <http://www.bezpecnyinternet.cz/>

Diskuze se žáky na téma:

- osobní údaje
- účty a hesla
- sociální sítě a identita
- fotografie
- zabezpečení počítače
- spam
- spyware

Důležité je zahrnout osobní zkušenosti a pohledy žáků na informační bezpečnost na internetu.

Test znalostí:

<http://www.bezpecnyinternet.cz/skoly/zakony/test.aspx>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DOTAZNÍK: Co znamená, když se řekne?

Adware	
Antispam (spam filter)	
Antivirus	
Antispyware	
Bulk	
Cracker	
Cyberbullying neboli kyberšikana	
Cyberstalking	
Červ	
Download (stahování)	
E-mail	
Facebook	
Google	
Grooming (lákání na schůzku)	
Hacker	
Heslo	
Hoax	
Hypertext	
Chat	
IP adresa	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Logging	
Malware	
Nelegální obsah	
Netiketa	
Nevyžádaná pošta (spam)	
Nezákonný obsah	
Ochrana soukromí	
Osobní údaje	
Parental Control (rodičovská kontrola)	
Pharming	
Phishing	
Profil	
Skimming	
Spam	
Spyware	
Trojský kůň	
Upload (nahrávání)	
Uživatelské jméno	
Virtuální šikana/šikana na internetu	
Wi-Fi	
Youtube	

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odpovědi:

Adware

je počítačový program, který byl nainstalován do vašeho počítače, aniž byste o tom věděli. Spousta programů zdarma nebo těch, které si stahujete z internetu, vám do počítače nainstalují skryté programy, jež posílají detaily, jako např. vaši e-mailovou adresu, webové stránky, které navštěvujete apod., zadavatelům reklamy, kteří pak zahltí vaši e-mailovou schránku reklamou a spamem (nevyžádanou poštou).

Antispam (spam filter)

je soubor programů, které zkoumají příchozí e-maily podle různých pravidel a filtrů (porovnávají je s databází spamů, blocklisty, bayesiánskými filtry aj.) a na základě těchto pravidel oddělují spam (tedy nevyžádanou poštu) od hamu (legitimní pošty) tak, aby se nevyžádaná pošta nedostala do e-mailové schránky adresáta.

Antivirus

je počítačový program, který chrání počítač před infekcí počítačových virů. Antivirus obvykle pracuje ve dvou režimech: jednak neustále automaticky kontroluje počítač a všechny používané soubory a jednak je možné manuálně spustit podrobný test všech souborů na disku počítače (takový test může trvat i několik hodin, ale jednou začas se doporučuje). Mezi nejznámější antiviry patří AVG, NOD32, Avast! či Kaspersky.

Antispyware

program bojující proti spywaru. Program kontroluje všechna data přicházející do počítače, vyhledává spywarový software a znemožňuje přístup čemukoli, co by počítač mohlo ohrozit, případně sestavuje seznam podezřelých položek, které mají být vymazány. Spyware je označení pro škodlivé počítačové programy zaměřené na sledování (špionáž) napadeného počítače.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Bulk

takto je označován e-mail, který je poslán velkému množství adresátů.

Cracker

člověk, který se nelegálně nabourává do počítačových systémů cizích lidí či firem.

Cyberbullying neboli kyberšikana

je druh šikany, který využívá elektronické prostředky, jako jsou mobilní telefony, e-maily, pagery, internet, blogy atd. Jejimi nejobvyklejšími projevy jsou zasílání obtěžujících, urážejících či útočných mailů a SMS.

Cyberstalking

použití elektronického zařízení (mobilního telefonu, e-mailu) cizího uživatele k obtěžování jiného uživatele.

Červ

zvláštní druh viru, který sám sebe kopíruje a může se samovolně šířit na velké množství počítačů, napadat sítě, snižovat rychlost připojení počítače k internetu, vypnout počítač apod.

Download (stahování)

ukládání souborů z internetu do vlastního počítače. Ke stahování dochází i při běžném surfování po internetu (tedy prohlížení webových stránek), protože aby se mohla jakákoli webová stránka zobrazit, webový prohlížeč si nejprve musí stáhnout její obsah ze serveru. Stahovat samozřejmě můžeme i celé soubory, jako např. dokumenty, programy, hudbu nebo filmy (což ale bývá často nelegální). Opakem downloadu je upload neboli nahrávání souborů na internet.

E-mail

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

elektronická pošta je nejrozšířenější způsob internetové komunikace. E-maily (elektronické dopisy) mohou obsahovat nejen text, ale také např. různé dokumenty, obrázky či videa přiložené v příloze. Samotné používání e-mailu je obvykle zdarma (platíme tedy jen za připojení k internetu).

Facebook

je speciální webová stránka sloužící ke komunikaci mezi uživateli, ke sdílení multimediálních dat (obrázků, videí, zvukových záznamů), udržování vztahů a také zábavě. Facebook byl založen Markem Zuckbergerem původně jako systém pro studenty Harvardské univerzity. Postupně se rozšiřoval a v roce 2009 měl již 350 milionů aktivních členů. Facebook je typickým představitelem tzv. sociálních sítí, které slouží k udržování kontaktů mezi lidmi na internetu.

Google

je největší internetový vyhledávač, probíhá na něm 47,7 % veškerého vyhledávání. Vyhledávač každodenně obslouží přes 200 milionů dotazů. Kromě webových stránek umí prohledávat také obrázky, diskusní skupiny, zpravodajské servery a nabídky on-line prodeje.

Grooming (lákání na schůzku)

situace, kdy chatovací místnosti využívají pedofilové. Představují se dětem jako jejich vrstevníci a pokoušejí se je vylákat na schůzku. Zjišťují informace o místě jejich pobytu, zájmech, koníčcích a sexuálních zkušenostech.

Hacker

osoba, která se snaží neoprávněně proniknout na určité stránky nebo se nabourat do počítačového systému. Hackeři často kradou informace z firem (např. různé adresáře e-mailových kontaktů) a prodávají je za poplatek rozesílatelům spamu.

Heslo

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

slouží k autentizaci uživatele, tedy k doložení, že je to skutečně on a je oprávněný využívat určité služby či funkce. Oprávněný uživatel musí držet své heslo v tajnosti.

Hoax

podvod, mystifikace či žert; jde o šíření poplašných řetězových zpráv (nejčastěji e-mailů), které z různých důvodů (pomoc při hledání dětí, upozornění na počítačový vir atd.) vyzývají k přeposílání co největšímu počtu příjemců.

Hypertext

text skrývající hyperlinkové propojení na jiný dokument nebo na jiné místo v dokumentu. Po kliknutí na takto označený text se uživateli otevře dokument, na nějž text odkazoval. Usnadňuje orientaci v rozsáhlých textech a publikování odkazů. Textové odkazy jsou obvykle zobrazovány modrým písmem a podtrženy.

Chat

označuje písemnou on-line komunikaci dvou a více lidí v reálném čase. Po registraci na stránkách chatu (např. na xchat.cz nebo chat.lide.cz), si mohou zvolit nějakou chatovací místnost, a pak už si mohou psát - přičemž to, co napíše jeden uživatel, se okamžitě zobrazuje i ostatním (chatování tedy připomíná rozhovor, kde na sebe lidé mohou okamžitě reagovat).

IP adresa

je jednoznačná identifikace konkrétního počítače v internetu. Zkratka „IP“ znamená internetový protokol, což je způsob, jak spolu komunikují všechna zařízení v internetu.

Logging

proces, který dovoluje přístup uživateli do počítačového systému. Log-in je identifikace uživatele při vstupu do systému (obvykle obsahuje uživatelské

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

jméno, heslo atd.). Označení log-out se používá pro opuštění systému uživatelem (předtím co do něj vstoupil pomocí log-in).

Malware

počítačový program určený ke vniknutí do počítačového systému nebo k jeho poškození. Pod souhrnné označení malware se zahrnují počítačové viry, trojské koně a spyware.

Nelegální obsah

obsah internetových stránek, který je podle zákonů daného státu protiprávní. Nejčastější typy takového obsahu zahrnují obrázky sexuálního zneužívání dětí, protiprávní aktivity na chatu (např. grooming - lákání na schůzku) nebo publikování materiálů nenávistného charakteru.

Netiketa

pravidla slušného chování při komunikaci na internetu (net etiketa).

Nevyžádaná pošta (spam)

stejně zprávy posílané najednou na e-mailové adresy mnoha lidí, kteří o ně nemají zájem.

Nezákonný obsah

obsah, který je zakázán zákonem. Jedná se především o dětskou pornografii, nelegální sexuální praktiky, nabídky dětské prostituce a sdružování pedofilních zájmů.

Ochrana soukromí

soubor nastavitelných vlastností systému, které zabezpečují ochranu soukromí uživatele a jeho osobních údajů.

Osobní údaje

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

jakékoli informace, které lze přiřadit určité osobě. Při shromažďování, zpracovávání a přechovávání osobních dat je vždy nutno přesně určit účel, pro který jsou používána.

Parental Control (rodičovská kontrola)

je způsob, jakým mohou rodiče sledovat chování dítěte při práci na počítači a případně omezit jeho aktivity.

Pharming

představuje škodlivější verzi phishingu. Speciální počítačové programy uživatele přeměrují na stránky, které po něm požadují zadání citlivých údajů (přístupových hesel apod.) podobně jako u phishingového útoku.

Phishing

jde o rozesílání podvodných zpráv (nejčastěji e-mailů), které se tváří jako zprávy od banky, správce sítě atd. Cílem zprávy je pod nějakou záminkou získat od příjemce zprávy jeho citlivé údaje, např. čísla kreditních karet, bankovních účtů, přístupových hesel atd.

Profil

osobní údaje uživatele uváděné v sociálních sítích, systémech pro rychlou výměnu zpráv, chatování, internetových hrách apod. Profily mohou být veřejné nebo soukromé a uživatel je může upravovat tak, aby jej co nejlépe reprezentovaly.

Skimming

postup, při kterém jsou původní údaje z magnetického proužku platební karty elektronicky zkopírovány na jinou kartu bez vědomí držitele.

Spam

nevyžádané, obtěžující reklamní e-maily

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Spyware

druh škodlivých programů, které se zaměřují na sledování (špionáž) napadeného počítače. Jakmile spyware úspěšně infikuje počítač, může sledovat aktivitu jeho uživatele - např. jaké webové stránky si prohlíží, s jakými pracuje soubory nebo co píše na klávesnici. Spyware tedy může zjistit i velmi citlivé údaje (např. přístupová hesla) a ty pak potají odeslat svému tvůrci. Na detekci a odstraňování škodlivých programů se používá např. Ad-Aware či Spybot.

Trojský kůň

škodlivý program, který se navenek tváří jako užitečný program ke stažení zdarma. Po stažení a nainstalování do počítače se z trojského koně „vybalí“ další škodlivé programy (viry, spyware, adware...).

Upload (nahrávání)

označuje proces, při kterém se nahrávají data z uživatelského počítače např. na webový server. K drobnému uploadu dochází i během obvyklé práce s internetem, protože webový prohlížeč neustále vysílá různé požadavky na cílové servery (na kterou doménu se chce připojit, jaká data potřebuje stáhnout atd.). Uploadovat můžeme i konkrétní soubory - např. nějaký dokument jako přílohu e-mailu nebo třeba fotografie na nějakou webovou fotogalerii. Opakem uploadu je download neboli stahování.

Uživatelské jméno

je text, který odkazuje na jedince používající určitý počítač. Uživatelé se mohou identifikovat z důvodu kontroly a bezpečnosti. Kvůli identifikaci má každý uživatel svůj účet, své uživatelské jméno a v mnoha případech i heslo.

Virtuální šikana/šikana na internetu

šikana prováděná prostřednictvím elektronických médií, obvykle systému pro instant messaging nebo zasílání e-mailů. Může se jednat o opakované ubližování, výhrůžky nebo urážlivé poznámky. Organizátoři internetové šikany

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

mohou zveřejňovat soukromé informace svých obětí, nebo na sebe dokonce brát jejich identitu a jejich jménem publikovat určité materiály s cílem oběti očernit či zesměšnit.

Wi-Fi

je způsob bezdrátové komunikace. Počítače a notebooky se mohou díky wi-fi připojit k internetu i bez jakýchkoli kabelů a mohou komunikovat také s dalšími zařízeními vybavenými wi-fi (např. mobilními telefony, tiskárnami atd.). Název vychází ze slov „wireless fidelity“ (česky zhruba „bezdrátová spolehlivost“), jako analogie na známou zkratku Hi-Fi („high fidelity“), označující kvalitu v oblasti zvuku.

Youtube

je internetová stránka určená na sdílení videí, kde uživatelé mohou nahrávat, zhlédnout a sdílet videoklipy. Neregistrovaní uživatelé mohou na stránce YouTube zhlédnout většinu videí, ale zaregistrovaní uživatelé mohou mimo to i nahrávat neomezené množství videoklipů. Některá videa s nevhodným obsahem jsou přístupná pouze osobám starším 18 let. Nahrávání videí, ve kterých se vyskytují pornografie, nahota, urážky, týrání, komerční reklamy a nabádání k trestným činům, je zakázáno. V současné době je na YouTube kolem 100 milionů videí a kolem 4 milionů uživatelských účtů.

Zdroj:

<http://www.bezpecnyinternet.cz/slovník/default.aspx>

JAK NA INTERNET BEZPEČNĚ

POZNEJTE NEJVĚŠÍ HROZBY INTERNETU A ZPŮSOBY,
JAK JIM ČELIT. POUŽÍVEJTE INTERNET BEZPEČNĚ!

Obsah

Úvodní slovo

4

Začínající uživatel 05

Jak správně pracovat s webem	5
Online komunikace	6
E-mailová komunikace bezpečně	7
Sociální sítě	8
Zabezpečení počítače	9
Hesla	11

Pokročilý uživatel 12

Ochrana dat	12
Stahování souborů a programů	13
Používání veřejných počítačů	14
Internetové bankovníctví a nákupy	15
Ochrana práv ostatních na internetu	16

Rodiče 17

Doporučení pro rodiče	17
Co dělat, když se „něco“ děje?	18

Děti 19

On-line komunikace – chat	20
Sociální sítě – seznamování	21
Desatero bezpečného internetu	22

Školy 24

Tipy pro výuku – základní pilíře	24
----------------------------------	----

Ostatní informace

Slovník pojmů	26
Důležité kontakty a webové stránky	28
Poznámky	29
Online poradna	31

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,
skutečnost, že právě procházíte tyto řádky, znamená, že vás oblast internetu zajímá. Není se čemu divit. Většina z nás dnes internet využívá na denní bázi. Brouzdáme po zajímavých webech, posíláme si e-maily, používáme sociální sítě. Řada z nás také tu a tam stáhne nějaký soubor nebo provede internetovou platbu.

Bohužel pro nás, čím větší pozornost uživatelů internet přitahuje, tím větší zájem vzbuzuje i v myslích lidí, jejichž jediným cílem je zneužít jeho obliby k vlastnímu prospěchu a zisku. Naše e-mailové schránky tak zaplavuje spam s podvodnými nabídkami, na sociálních sítích nás či naše děti kontaktují podezřelé osoby a přes falešné stránky se z nás snaží útočníci lákat přístupové údaje k bankovním účtům nebo čísla kreditních karet.

Průzkumy ukazují, že se s nějakou internetovou hrozbou setká za jediný rok každá čtvrtá česká rodina. Někdy se to obejde bez následků, dochází ale i k případům, které končí tragicky. Podle zkušeností z poradny portálu Bezpečnýinternet.cz se přitom může stát obětí skutečně každý. Nejvíce ohroženou skupinu pak představují děti.

Jako bývalý učitel věřím, že před hrozbami nás nejlépe ochrání především vzdělávání a prevence. Proto jsem velmi rád, že vznikla tato informační brožura. Ať už jí využijete pro sebe, pro své děti nebo jako pomocný materiál ve škole, pomůže vám seznámit se s různými typy internetových hrozeb a nabídne i základní rady, jak jim předcházet.

Internet se často přirovnává k informační dálnici. Stejně jako na D1 nevyrazíte bez zapnutého bezpečnostního pásu či dětské autosedačky, neměli byste ani na internet vyrazit bez dostatečné informační výbavy. Ani v jednom případě by se vám to totiž nemuselo vyplatit.

S přáním nejen bezpečného čtení, ale také bezpečného pohybu na internetu
Roman Cabálek, generální ředitel společnosti Microsoft v České republice

TÉMA 1

Začínající uživatel

Jak správně pracovat s webem

Internet je úžasný nástroj, který svou rychlostí, nabídkou služeb, dynamikou rozvoje nebo rychlostí proměny zastiňuje vše ostatní, co bylo v historii lidstva vykonáno. Ovšem velmi přesně na něj sedí staré pořekadlo „dobrý sluha, ale špatný pán“.

Pro bezpečný pohyb na internetu stačí přitom docela málo: uvědomit si, že nám „něco“ hrozí. Protože největší nebezpečí je takové, které neznáme – nemůžeme s ním pak bojovat.

Pohybuje se na internetu se zdravě kritickým přístupem. Jak při používání informací, tak při jejich vytváření. Jak při výběru používaných aplikací a služeb, tak při jejich využívání. Jak třeba při posílání e-mailů, tak při jejich přijímání.

PAMATUJTE SI

Hrozby a rizika stejně jako celá informační bezpečnost se stále vyvíjejí. Co platilo dnes, nemusí platit zítra. Co se naučíte dnes, nebude stačit zítra. Boj s hrozbami stejně jako sebevzdělávání představuje nekonečný příběh.

On-line komunikace

Jednou z úžasných věcí, kterou internet světu přinesl, je komunikace. Ta díky němu probíhá rychle, jednoduše a bez geografických omezení.

Zjednodušení a usnadnění komunikace prostřednictvím internetu s sebou ovšem nese i jistá rizika, se kterými musíme počítat. Obezřetnost při posílání citlivějšího obsahu, jako jsou osobní data či soukromé materiály, je proto na místě. Stejně tak je dobré si neustále ověřovat, zdali ten, s kým komunikujeme, je také tím, za koho se vydává.

Rizika spojená s komunikací jsou značně různorodá. Například podvržení zprávy, kde můžete figurovat jako odesílatel (podvodník se tak zaštiťuje vaším dobrým jménem) nebo příjemce (podvodník se vás snaží přimět uvěřit určité zprávě) až třeba po prosté „odchycení“ zprávy.

PAMATUJTE SI

Nezabezpečené elektronické komunikaci bychom nikdy neměli svěřovat více, než jsme ochotni napsat na pohlednici.

E-mailová komunikace bezpečně

Při používání internetu se stala hlavním komunikačním kanálem elektronická pošta (e-mail). Ta slouží k odesílání, doručování a přijímání elektronických zpráv.

Při používání elektronické pošty je dobré si uvědomit, že obsah vaší zprávy si může příjemce nejen ukládat, ale i přeposílat dál. Nesdělujte proto žádné citlivé údaje nebo obsah, který vás může následně poškodit.

E-maily mohou představovat nebezpečí jako nosiče škodlivých kódů (opatrně především na přílohy!) nebo třeba coby médium sloužící k podvodům.

Je dobré považovat e-mailovou adresu za citlivý údaj hodný chránění: nestanete se tak cílem laviny nevyžádané elektronické pošty (spamu). Neuvádějte adresu na webové stránky, nevyplňujte ji bezhlavě do webových formulářů nebo neodpovídejte na nevyžádané e-mailové nabídky.

PAMATUJTE SI!

Na spam nereagujte, neodpovídejte ani se neodhlašujte: odměnou by vám byla jen další nekonečná záplava spamu.

Sociální sítě

Sociální sítě umožňují sdílení zážitků s vašimi přáteli, ale čím dál častěji i s cizími lidmi, kterým to dovolíte. Existuje mnoho tematických sítí – určených k seznámení, hledání a udržování vztahů mezi spolužáky či známými, sítě minoritních či nějakou formou odborných skupin.

Různé společenské sítě mají také různá pravidla a zvyklosti. Každá síť má svá vlastní pravidla bezpečného používání, která doporučujeme nastudovat a respektovat.

Myslete na možná rizika ještě předtím, než začnete své osobní a soukromé údaje veřejně nabízet, a riskovat tak jejich další nežádoucí sdílení nebo přímo zneužití.

PAMATUJTE SI

Na sociálních sítích není důležité jen to, co napíšete, ale i to, co nenapíšete. Tedy i obrazový materiál nebo informace „mezi řádky“: frekvence návštěv, zájmy, přátelé... Z toho všeho se o vás dá zjistit opravdu hodně.

Zabezpečení počítače

Ochrana domácího počítače má svá specifika – svým způsobem stojíme sami proti celému světu. Přitom potřebujeme chránit to nejcennější, co máme – naše elektronická data.

Je dobré si uvědomit, že útočníci často nemají zájem o nějaký konkrétní počítač nebo nějakou určitou osobu, ale postupují systémem „padni, komu padni“. Jde jim o to získat přístup k co největšímu množství počítačů. Ty pak používají ke kriminálním aktivitám: odkládání nebezpečných dat, rozesílání spamu, dalším útokům...

Pamatujte si, že v případě počítačů není „nový“ synonymem pro „bezpečný“. Právě koupený počítač není aktualizovaný a chráněný před nejnovějšími hrozbami. Navíc má obecně známá hesla a nastavení, což také hraje útočníkům do karet.

Každopádně prevence je stokrát lepší, než následné řešení problémů – pokud se náš počítač stane odkladištěm pirátských materiálů či strojem na rozesílání spamu, může vás dostat do nepříjemné situace.

Zabezpečení počítače – na co nezapomenout

Stačí udělat tak málo, abychom se vyhnuli největším problémům...

✘ **Aktuální antivirový program** – nejde jen o aktualizace databází (tedy seznamů známých virů a dalších škodlivých kódů), ale také o aktuálnost vlastního programu. Tři roky starý software z principu nemůže držet krok s hrozbami dneška.

✘ **Aktualizovaný systém i programy** – drtivá většina dnešních útoků je vedena skrze známé chyby v operačním systému nebo používaných aplikacích. Proto je

kritické systém i aplikace (zvláště pak ty, které komunikují s internetem) udržovat v co nejlepší kondici.

✘ **Zapnutý firewall** – firewall představuje bránu mezi lokálním počítačem a vnějším světem. Jeho úkolem je blokovat nepovolený nebo nekorektní provoz.

✘ **Silná hesla, uživatelské účty** – nebudete-li mít pro všechny uživatele a situace administrátorská práva, případný útočník bude mít smůlu.

Hesla

Kvalitní heslo je základem klidné a bezpečné práce na počítači.

V této souvislosti je dobré připomenout si různé druhy útoků, což nám umožní zvolit dostatečně kvalitní heslo:

- ✘ **Slovníkový útok** je situace, kdy útočník vyzkouší všechna známá slova. Nepoužívejte proto běžná slova.
- ✘ **Odhadnutí** – útočník zkusí „tipnout“, jaké asi heslo můžete použít. Nedávejte tedy jako hesla jména, předměty či skutečnosti vám blízké – jméno manžela/manželky, oblíbený sportovní klub apod.

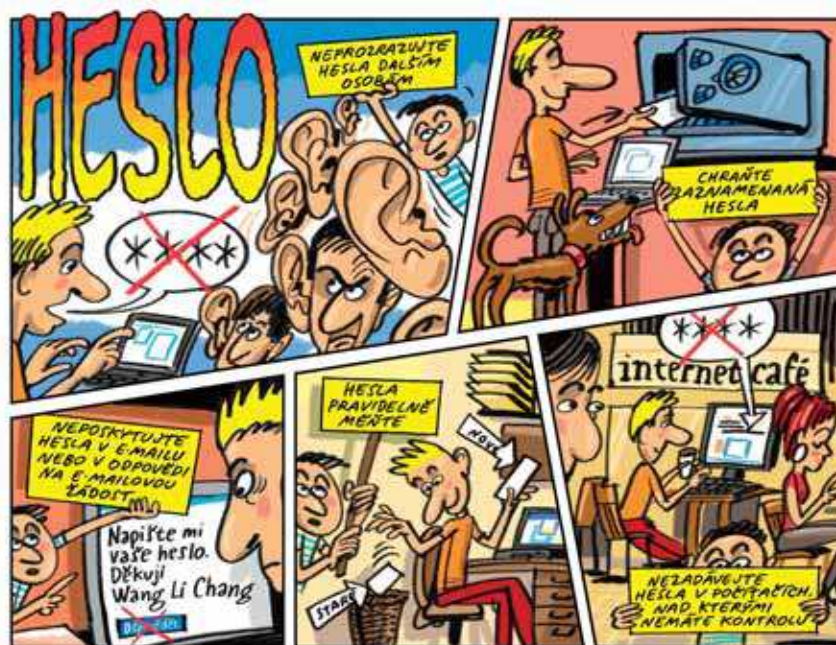
✘ **Přenesení hesla** může nastat tehdy, když používáte jedno heslo v různých aplikacích. Útočník se pak dostane k jednomu heslu, které následně použije jinde. Takže: každá aplikace musí mít své heslo.

✘ **Útok hrubou silou.** Útočník s pomocí automatického programu zkouší všechny kombinace písmen a číslic. Tomuto typu útoku neodolá žádné heslo, ale dostatečnou délkou a používáním různých znaků můžeme útočníkovi jeho záměry ztížit.

PAMATUJTE SI

**Heslo je jako zubní kartáček.
S nikým nesdílet a často měnit!**

TÉMA 2

Pokročilý uživatel

Ochrana dat

Data v počítači jsou tím nejcennějším, co máme. Hardware se dá relativně jednoduše nahradit, data nikoliv.

Ztráta nebo poškození rodinných fotografií, videí nebo práce uložené v různých typech dokumentů se nahradit nedá. Je tedy dobré mít na paměti ochranu dat, a to v několika oblastech:

✖ Záhovování dat. Aneb i pevné disky počítačů se mohou poškodit. Nejde tedy jen o případ útoku, ale i o skutečnost, že hardware má omezenou životnost a že nás může potkat nemilá příhoda (vylitá káva v notebooku apod.).

✖ Šifrování citlivých dat nebo šifrování dat na počítačích, které sdílí více uživatelů. Stejně tak je dobré používat šifrování při komunikaci: nepovolaná osoba se k datům nedostane, ani je nemůže podvrhnout či modifikovat.

✖ Ochrana při sdílení dat, zejména pak jejich zabezpečení při sdílení na internetu. Například silným heslem lze zajistit, že data budou k dispozici jen oprávněným osobám. Ovšem pamatujte si: co internet jednou schvátí, to už nenavrátí.

Stahování souborů a programů

Stahování z internetu je jednou z častých činností na počítači.

Stažené soubory však mohou obsahovat nežádoucí kód, který infikuje váš počítač. Je proto nutné dodržovat několik zásad, jež sníží riziko nakažení vašeho počítače nebo ho zcela vyloučí.

Především je dobré vyvarovat se nelegálního software: statistiky nekompromisně uvádějí, že více než padesát procent nelegálních kopií Windows na internetu je infikováno nějakou formou škodlivého kódu.

Ovšem ani datové soubory (např. filmy) nejsou bezpečné. Častým trikem útočníků je to, že se při pokusu o spuštění filmu zobrazí hlášení o chybějícím kodeku v počítači – a hned je nabídnutý odkaz na jeho stažení. Na dotyčné adrese ovšem není kodek, ale škodlivý kód, který si uživatel stáhne a sám nainstaluje do počítače.

PAMATUJTE SI

Stahujte soubory a programy jen z ověřených a důvěryhodných zdrojů – a i tak je před spuštěním zkontrolujte antivirovým systémem.

Používání veřejných počítačů

Při práci s veřejnými počítači v knihovně, internetové kavárně, nebo třeba na letišti, je potřeba dbát zvýšené opatrnosti.

Vždy se při práci s veřejnými počítači chovejte tak, jako by se vám někdo díval přes rameno. Neukládejte své přihlašovací údaje, práci s citlivými daty (např. internetové bankovníctví) omezte na minimum – či přímo vynechejte.

Při odchodu od počítače odstraňte záznamy o své činnosti: navštívené webové stránky (mohou prozradit např. jaký využíváte e-mail nebo banku), stopy

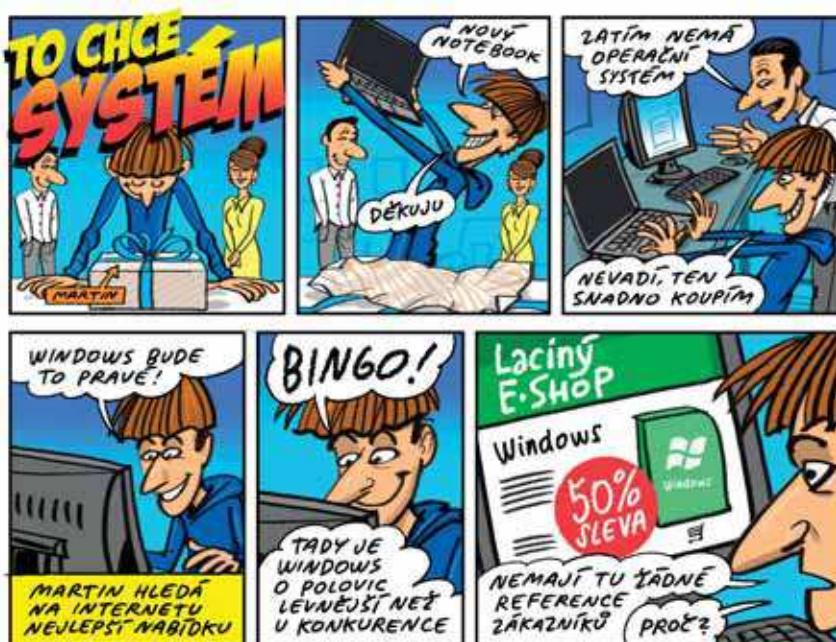
po otevřených dokumentech nebo uložené informace.

Také připojení k veřejné bezdrátové síti je spojeno s bezpečnostními riziky: agresori velmi často na veřejných místech (letišti, nádraží...) umísťují vlastní přístupové body k internetu – a když se přes ně pokoušíte spojit, získávají vaše přihlašovací jména a hesla.

PAMATUJTE SI!

Nikdy nevíte, kdo a s jakým úmyslem usedá k veřejnému počítači před vámi – a po vás!

Internetové bankovníctví a nákupy

Jednou z největších výhod internetu je on-line bankovníctví: kdykoliv a kdekoliv máte možnost kontrolovat stav svého účtu a provádět finanční transakce. S internetovými nákupy je to podobné: lze nakupovat kdykoliv, kdekoliv a odkudkoliv.

Ovšem i tyto výhody mají své hranice. Především bychom měli tyto finanční transakce realizovat pouze na chráněném počítači – tedy na počítači, nad kterým máme kontrolu a u něhož víme, co obsahuje za aplikace. Veřejný počítač v internetové kavárně to rozhodně není.

Zároveň si dejte pozor na phishing: jedná se o způsob podvodu, kdy se vás útočník snaží přimět k návštěvě „své“ stránky (která ovšem graficky vypadá velmi důvěryhodně).

Obrana je jednoduchá: navštěvovat pouze oficiální stránky bank a obchodů. Tedy takové, které si sami vyberete (a máte je uvedené ve smlouvě). Ptejte se rovněž svých poskytovatelů služeb, zda používají bezpečnou doménu, kterou je obtížné přesměrovat.

Ochrana práv ostatních na internetu

Pamatujte si, že na internetu nejste sami. Tím, že se chováte bezpečně, chráníte nejen sebe, ale i druhé (a na oplátku asi čekáte něco podobného od nich).

Podstatná část úkonů, které uděláme, se dotýká i našich blízkých či přátel. Je dobré proto mít na paměti následující zlatá pravidla:

- ✗ Vystavujte fotografie přátel, rodiny nebo třetích osob jen s jejich svolením.
- ✗ Chraňte si svoji on line reputaci – tedy své dobré jméno. Bojujete o něj celý život, ztratit jej můžete ve vteřině.

✗ Krádež identity (vydávání se za někoho jiného) je nejen v rozporu s pravidly většiny služeb, ale zároveň může jít o trestný čin.

✗ Při sdílení obsahu mějte na paměti, co je možné sdílet a zdali tím neporušujete duševní vlastnictví někoho jiného.

Zvláštní pozor si dejte na pirátský (tedy nelegálně šířený) obsah a padělky – internet je plný podezřele výhodných nabídek na léky či „značkové“ zboží.

TÉMA 3

Rodiče

Doporučení pro rodiče

Mezi dospělým a dítětem či náctiletým na internetu je jeden zásadní rozdíl. Dítě má zpravidla technické znalosti, dospělý životní zkušenosti.

Dítě se neostýchá používat moderní technologie, ale zároveň se velmi snadno může stát obětí podvodníků – třeba dospělých, kteří se vydávají za vrstevníky apod. Naopak dospělý často nemá tak hluboké technické znalosti, ale díky nabytým životním zkušenostem (nejen v počítačovém světě) je přece jen ostražitější.

- ✘ Problémy se snažte řešit společně, každý pohled (znalost vs. zkušenost) vzájemně obohacuje.
- ✘ Jděte při používání počítačů příkladem – dítě dobře pozná, kdy něco myslíte vážně a kdy „kážete vodu, ale pijete víno“.
- ✘ Počítač mějte ve společných prostorách (chodba, obývací pokoj...), nikoliv v dětském pokoji.
- ✘ Stanovte pravidla pro používání počítačů a internetu.
- ✘ Proberte s dětmi modelové situace.

Co dělat, když se „něco“ děje?

Drtivé většině problémů ve vazbě „dítě a informační bezpečnost“ se dalo dopředu zabránit. Stačilo mít oči i uši otevřené a být ostražitý vůči některým „varovným příznakům“.

✖ Dítě se začne chovat „jinak“ (= divně). Co dříve bez problémů akceptovalo nebo vyhledávalo (např. vaši pomoc u počítače) je mu najednou na obtíž a je to nežádoucí.

✖ Dítě v určeném čase náhle bez zjevné příčiny MUSÍ být u počítače.

✖ Dítě začne používat neobvyklé programy a odmítá vás seznámit s jejich účelem.

✖ Dítě za sebou znenadání začne „zametat stopy“ a mazat třeba historii navštívených www stránek, má evidentně důvod nebo potřebu něco skrývat.

✖ Dítě se zdráhá povídat si o tom, co na počítači dělá a s kým komunikuje.

✖ Na počítači chce najednou trávit veškerý volný čas.

PAMATUJTE SI

Internet nejsou jen domácí počítače. Zákazy nic neřeší, protože dítě se k internetu dostane u kamaráda, ve škole, v knihovně, v mobilu...

TÉMA 4

Děti

Na internetu najdeš spoustu fajn věcí, které tě baví nebo se ti hodí třeba do školy. Potkáváš tam kamarády, spolužáky, ale samozřejmě i úplně cizí lidi.

Ne vždy ale víš zcela jistě, jestli ten člověk, se kterým si píšeš, je vážně ten, za koho se vydává. Musíš proto vědět, na co si dát pozor a co dělat v případě, že tě na internetu potká něco nepříjemného.

Vždycky je lepší vědět, co se ti může stát a jak tomu předcházet. Někdy tě může i zdánlivě zcela neškodná věc přivést do

hodně nepříjemné situace. Ale na nic nejsi sám, vždy se máš kam obrátit pro pomoc.

Nenech se sebou jakýmkoliv způsobem manipulovat („ale nesmíš to nikomu říkat“) a nevěř slepě všemu, co se ti předkládá. Neboj se klást otázky, ověřovat si – a stejně tak se neboj obrátit pro radu, když si nejsi jistý nebo když se ti něco nezdá.

Nejlepší průšvih je totiž vždy takový, který vůbec nenastane...

On-line komunikace – chat

Chatování („četování“) nabízí možnost komunikovat s více lidmi najednou. Jeho předností je možnost okamžité akce i reakce.

Výhodou pak je zvýšená šance na seznámení nebo zábavu. Většina provozovaných chatů probíhá v anonymitě, tzn. lidé na nich vystupují pod přezdívkami, nikoli pod pravými jmény. Nikdy tedy nevíš jistě, s kým vlastně ve skutečnosti komunikuješ.

Vždy je podezřelý, pokud tě budou kontaktovat uživatelé s žádostí o zaslání osobních nebo intimních materiálů.

V žádném případě tyto informace neposkytuj. I když kontakt na druhé straně znáš, kdykoli se může stát, že informace o tobě zveřejní.

Pokud nemůžeš získat nezvratnou jistotu, že tvůj partner v komunikaci je tím, za koho se vydává, buď maximálně opatrný.

PAMATUJTE SI

Pokud neexistují žádné bariéry toho, aby lidé vystupovali pod přezdívkou nebo falešným jménem, určitě tak někdo učiní.

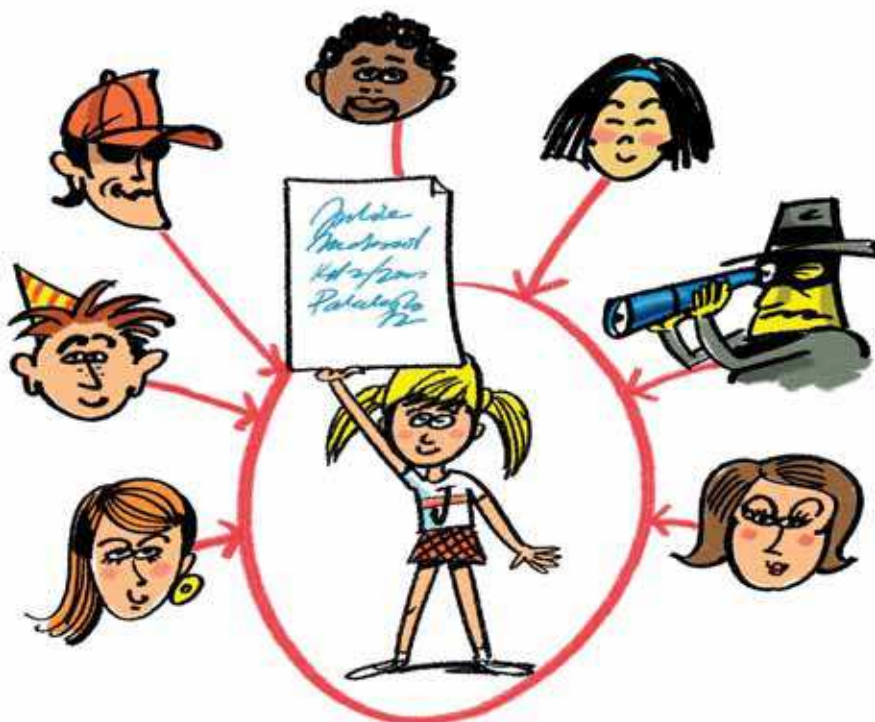
Sociální sítě – seznamování

Pokud budeš na internetu vystupovat pod přezdívkou, nic se ti nemůže stát. Pokud ale o sobě vyplníš osobní údaje, vystavuješ se riziku. Změnit přezdívkou lze jednoduše, telefon a adresu nikoli.

Na internetu můžeš najít mnoho informací. Internet je výborným nástrojem a pomocníkem. Můžeš tu komunikovat, posílat si fotografie nebo se dívat na videa. Ne všemu a všem se dá ale věřit. Je proto dobré být opatrný a na internetu o sobě sdělovat jen základní informace.

Zvol si vhodnou přezdívkou, používej vhodný slovník. Je zbytečné na sebe upozorňovat na místě a způsobem, kde to není vhodné.

Důvěřuj, ale ověřuj – pamatuj si, že ten, kdo se vydává za někoho jiného, mnohem raději otázky pokládá, než na ně odpovídá. Dobře ví, že čím více informací poskytne, tím je větší pravděpodobnost toho, že se v jeho lžích objeví nápadná skulina.

Desatero bezpečného internetu

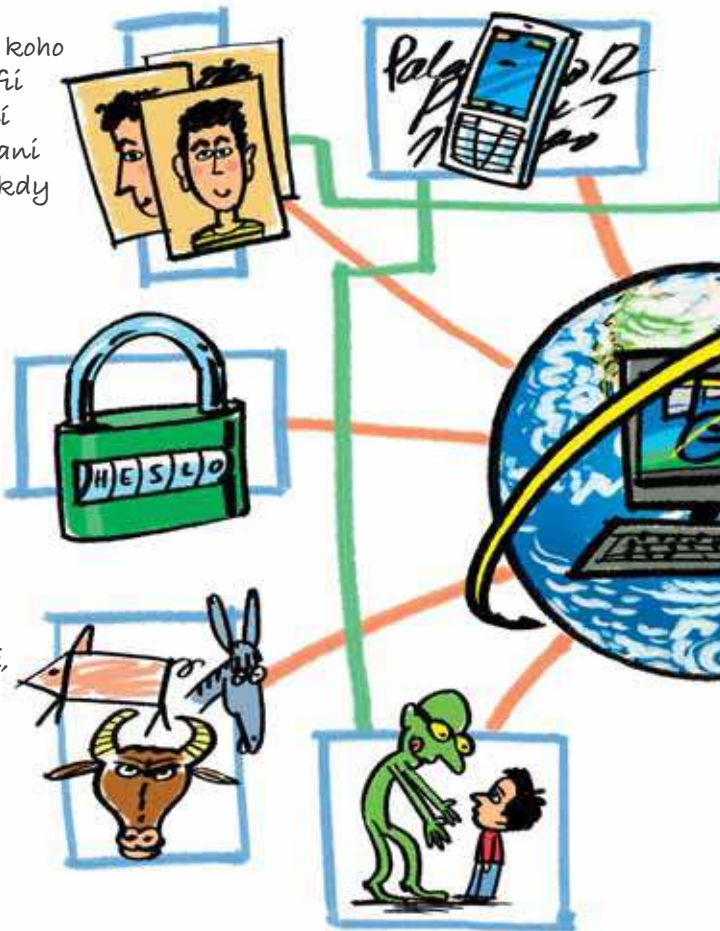
1) Nedávej nikomu adresu ani telefon. Nevíš, kdo se skrývá za monitorem.

2) Neposílej nikomu, koho neznáš, svou fotografii a už vůbec ne intimní (ostatně, tu neposílej ani tomu, koho znáš – nikdy už jí nevezmeš zpět).

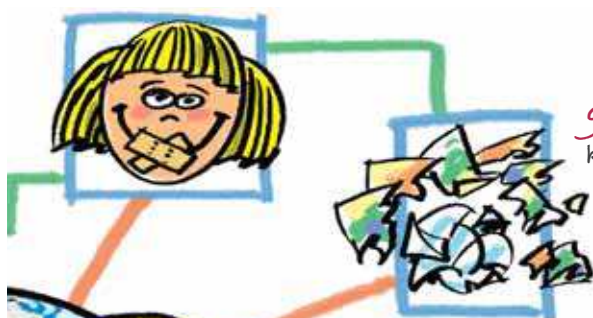
3) Udržuj hesla k e-mailu i jínám v tajnosti, nesdílej je ani blízkému kamarádovi.

4) Nikdy jakkoliv nereaguj na neslušné, hrubé nebo vulgární e-maily a vzkazy.

5) Nedomlouvěj si schůzku na internetu. Pokud už je to nutné, informuj dospělou osobu a setkávej se jen na frekventovaném místě.

10) Když s někým nechceš komunikovat, nekomunikuj. Máš na to právo.

9) Nevěř každé informaci, kterou na internetu získáš.

8) Nedej šanci virům. Neotvírej přílohu zprávy, u které si nejsi jistý původem – raději si u odesílatele ověř, zdali ji opravdu poslal.

7) Svěř se dospělému, pokud tě někdo nebo něco uvede do rozpaků nebo vyděsí.

6) Pokud narazíš na obrázek, video nebo e-mail, který tě šokuje, opust' webovou stránku.

TÉMA 5

Školy

Tipy pro výuku

Internet je komunikačním fenoménem naší doby. Nabízí také řadu příležitostí, jak zatraktivnit výuku. Součástí by však vždy měly být doporučení a zásady pro bezpečné chování na internetu.

Proč se ovšem informační bezpečnosti speciálně věnovat? Vzhledem k rozšíření počítačů a dalších komunikačních technologií by základy bezpečného chování měly mít stejnou váhu jako třeba základy dopravních předpisů. Přejít správně silnici by měl umět každý...

Nezapomínejte také, že informační bezpečnost se netýká pouze počítačů, ale také mobilních telefonů. Mnohem větší riziko než škodlivé kódy přitom představují různé informační podvody nebo přímo kybernetická šikana.

Informační bezpečnost na internetu lze zařadit do následujících výukových hodin: informatika, základy společenských věd, občanská nauka. Pokud zvolíte formu debaty, je možné ji zařadit také do hodin českého jazyka nebo do výtvarné výchovy.

Slovník pojmů

A

❗ **Adware** – je počítačový program, který byl nainstalován do vašeho počítače, aniž byste o tom věděli. Spousta programů zdarma nebo těch, které si stahujete z internetu, vám do počítače nainstaluje skryté programy, jež posílají detaily, jako např. vaši e-mailovou adresu, webové stránky, které navštěvujete apod., zadavateli reklam, kteří pak zahltí vaši e-mailovou schránku reklamou a spamem (nevýžadanou poštou).

❗ **Antivirus** – je počítačový program, který chrání počítač před infekcí počítačových virů. Antivirus obvykle pracuje ve dvou režimech: jednak neustále automaticky kontroluje počítač a všechny používané soubory a jednak je možné manuálně spustit podrobný test všech souborů na disku počítače (takový test může trvat i několik hodin, ale jednou za čas se doporučuje). Mezi nejznámější antiviry patří AVG, NOD32, Avast! či Kaspersky.

❗ **Antispyware** – program bojující proti spywaru. Program kontroluje všechna data přicházející do počítače, vyhledává spywarový software a znemožňuje přístup čemukoli, co by počítač mohlo ohrozit, případně sestavuje seznam podezřelých položek, které mají být vymazány. Spyware je označení pro škodlivé počítačové programy zaměřené na sledování (špionáž) napadeného počítače.

B

❗ **Bezpečná doména** – doména je jednoznačné jméno počítače nebo počítačové sítě připojené do sítě Internet. Bezpečná doména je chráněna několika způsoby proti podvrhnutí. Nejdokonalejší technologií ochrany domén je DNSSEC, neboli bezpečné DNS.

❗ **Bezpečnostní SMS** – autorizační SMS a přihlašovací SMS v internetovém bankovníctví nastavené pro daného uživatele.

❗ **Bullying (cyber bullying, kyberšikana)** – tyranizování a šikana, zejména mezi mladistvými. Bullying může mít více podob sahajících od posměchu přes urážky až k bití. Pokud

se tyto útoky nahrávají a šíří přes mobilní telefon, e-mail, internet či blog, mluví se o „e-bullyingu“ nebo častěji o „cyber bullyingu“ (kyberšikaně).

C

❗ **Cracker** – člověk, který se nelegálně nabourává do počítačových systémů cizích lidí či firem.

❗ **CVV2/CVC2/CVA2** – trojčíslí uvedená na podpisovém proužku platební karty za číslem platební karty nebo za posledním čtyřčíslím čísla platební karty.

❗ **Cyberstalking** – použití elektronického zařízení (mobilního telefonu, e-mailu) cizího uživatele k obtěžování jiného uživatele.

Č

❗ **Červ** – zvláštní druh viru, který sám sebe kopíruje a může se samovolně šířit na velké množství počítačů, napadat sítě, snižovat rychlost připojení počítače k internetu, vypnout počítač apod.

❗ **Čipová karta** – platební karta obsahující čip s programovatelným mikroprocesorem a pamětí. Čipová technologie zvyšuje bezpečnost a rozšiřuje funkce karty.

D

❗ **Download (stahování)** – ukládání souborů z internetu do vlastního počítače. Ke stahování dochází i při běžném surfování po internetu (tedy prohlížení webových stránek), protože aby se mohla jakákoli webová stránka zobrazit, webový prohlížeč si nejprve musí stáhnout její obsah ze serveru. Stahovat samozřejmě můžeme i celé soubory, jako např. dokumenty, programy, hudbu nebo filmy (což ale bývá často nelegální). Opakem downloadu je upload neboli nahrávání souborů na internet.

E

❗ **e-Faktura** – služba umožňující klientovi banky příjem daňových dokladů (faktur) od poskytovatelů služeb v elektronické podobě přímo do jeho internetového bankovníctví a zároveň umožňující jejich snadší úhradu.

❗ **e-Learning** – učení za pomoci internetu. Jde o vzdělávací proces využívající počítačové technologie k tvorbě kurzů, distribuci studijního obsahu, komunikaci mezi studenty a pedagogy a k řízení studia.

❗ **Embosovaná karta** – debetní nebo kreditní karta, u které text na přední straně karty vystupuje v „reliéfu“. To umožňuje její použití i v mechanických platebních terminálech, tzv. imprinterech (lidově žehličkách).

F

❗ **Firewall** – zařízení kontrolující komunikaci mezi sítěmi a sloužící ke kontrole jejich důvěryhodnosti. Firewall může zakázat komunikaci na základě předem určených pravidel. Může také povolit komunikaci pouze mezi nastavenými adresami.

❗ **Flaming** – záměrné umísťování nepřátelských a urážlivých vzkazů na internet s cílem někoho rozzlobit a urazit.

G

❗ **Grooming (lákání na schůzku)** – situace, kdy chatovací místnosti využívají pedofilové. Představují se dětem jako jejich vrstevníci a pokoušejí se je vylákat na schůzku. Zjišťují informace o místě jejich pobytu, zájmech, koníčcích a sexuálních zkušenostech.

H

❗ **Hacker** – osoba, která se snaží neoprávněně proniknout na určité stránky nebo se nabourat do počítačového systému. Hackeři často kradou informace z firem (např. různé adresáře e-mailových kontaktů) a prodávají je za poplatek rozesílatelům spamu.

❗ **Hash Buster** – způsob, jak se rozesílatelé spamu vyhýbají tomu, aby byly jejich nevyžádané e-maily zachyceny spam filtry. Dělají to vkládáním náhodně vybraného obsahu do každého nevyžádaného e-mailu, často v podobě částí slov v kolonce předmět, což máte spam filtry, které hledají naopak naprosto stejné zprávy rozesílané na mnoho adres.

❗ **Hoax** – podvod, mystifikace či žert; jde o šíření poplašných řetězových

zpráv (nejčastěji e-mailů), které z různých důvodů (pomoc při hledání dětí, upozornění na počítačový vir atd.) vyzývají k přeposlání co největšímu počtu příjemců.

✖ **Homebanking** – služba, která klientovi umožňuje komunikaci s bankou (včetně zadávání platebních příkazů) prostřednictvím sítě internet. K zavedení této komunikace je třeba mít na počítači nainstalovaný speciální program banky (tím se homebanking odliší od internetového bankovníctví, kde se speciální program nepožaduje).

✖ **Hyperlink** – odkaz na jiný dokument na internetu nebo na jiné místo v dokumentu. Často se označuje jako link a po kliknutí se uživateli otevře dokument, na nějž odkazuje.

✖ **Hypertext** – text skrývající hypertextové propojení na jiný dokument nebo na jiné místo v dokumentu. Po kliknutí na takto označený text se uživateli otevře dokument, na nějž text odkazoval. Uspadňuje orientaci v rozsáhlých textech a publikování odkazů. Textové odkazy jsou obvykle zobrazovány modrým písmem a podtrženy.

CH

✖ **Chat** – označuje písemnou on-line komunikaci dvou a více lidí v reálném čase. Po registraci na stránkách chatu (např. na xchat.cz nebo chat.lide.cz), si mohou zvolit nějakou chatovací místnost, a pak už si mohou psát – přičemž to, co napíše jeden uživatel, se okamžitě zobrazuje i ostatním (chatování tedy připomíná rozhovor, kde na sebe lidé mohou okamžitě reagovat).

✖ **Chatovací místnost** – webová stránka pro chatování, tedy on-line debaty na internetu.

I

✖ **Imprinter** – mechanické zařízení umožňující platit embosovanou platební či kreditní kartou i na místě nevybaveném elektronickým terminálem. Pomocí imprinteru se provede otisk identifikačních údajů platební karty a obchodního místa na účtenku, kterou pak obchodník doloží provedení platby.

✖ **Internetové bankovníctví** – služba, která klientovi umožňuje komunikaci s bankou (včetně zadávání pla-

tebních příkazů) pomocí internetu. Klient nepotřebuje instalovat žádné speciální programy, postačí mu pouze internetové připojení.

✖ **Instant messaging** – je internetová služba, umožňující uživatelům sledovat, kteří jejich přátelé jsou právě připojeni, a dle potřeby jim posílat zprávy, přeposílat soubory a obecně vzájemně komunikovat. Hlavní výhoda oproti používání např. e-mailu spočívá v principu odeslání zpráv v reálném čase, zpráva je doručena ve velmi krátké době od odeslání.

✖ **Internet fórum/internetová diskuse** – je stránka na internetu, kam lidé vkládají své názory a reakce a ty se následně na stránce zobrazují. Oproti chatu se internetová diskuse liší tím, že příspěvatele nemusí být ke stránce připojeni současně, ale mohou reagovat i s časovým odstupem.

✖ **IP adresa** – je jednoznačná identifikace konkrétního počítače v internetu. Zkratka „IP“ znamená internetový protokol, což je způsob, jak spolu komunikují všechna zařízení v internetu.

J

✖ **Junk Mail** – nevyžádaná reklama.

K

✖ **Komunita** – skupina lidí, kteří spolu komunikují na internetu pomocí vzkazů, telefonu nebo e-mailu.

L

✖ **Logging** – proces, který dovozuje přístup uživateli do počítačového systému. Log-in je identifikace uživatele při vstupu do systému (obvykle obsahuje uživatelské jméno, heslo atd.). Označení log-out se používá pro opuštění systému uživatelem (předtím co do něj vstoupil pomocí log-in).

M

✖ **Mail Loop (e-mailová smyčka)** – je situace, kdy jeden automatický e-mail spustí další, který opět spustí ten první e-mail k odpovědi atd., čímž vytváří e-mailovou smyčku (mail loop).

✖ **Malware** – počítačový program určený ke vniknutí do počítačového systému nebo k jeho poškození. Pod souhrnné označení malware se za-

hrnují počítačové viry, trojské koně a spyware.

✖ **Mobilní bankovníctví** – jedna z podob přímého elektronického bankovníctví. Klient ke komunikaci s bankou (včetně zadávání platebních příkazů) používá speciální program v mobilním telefonu – oproti běžnému telefonnímu bankovníctví poskytuje vyšší míru ochrany klienta.

✖ **Mobilní platby** – dobíjení předplacených kupónů mobilních operátorů prostřednictvím přímého bankovníctví.

✖ **Mousetrap (past na myši)** je jednoduchý prográmek (JavaScript), který ztěžuje opuštění webové stránky. Pokud uživatel zkusí ze stránky odejít, objeví se okénko, které ho vrátí zpět na stránku a brání mu v kliknutí na tlačítko Zpět. Používá se, pokud je zadavatel reklamy placen za počet osob, které kliknou na klientovu webovou stránku.

N

✖ **Nelegální obsah** – obsah internetových stránek, který je podle zákonů daného státu protiprávní. Nejčastější typy takového obsahu zahrnují obrázky sexuálního zneužívání dětí, protiprávní aktivity na chatu (např. grooming – lákání na schůzku) nebo publikování materiálů nenávistného charakteru.

✖ **Netiketa** – pravidla slušného chování při komunikaci na internetu (net etiketa).

✖ **Nevyžádaná pošta (spam)** – stejné zprávy posílané najednou na e-mailové adresy mnoha lidí, kteří o ně nemají zájem.

✖ **Nezákonný obsah** – obsah, který je zakázán zákonem. Jedná se především o dětskou pornografii, nelegální sexuální praktiky, nabídky dětské prostituce a sdružování pedofilních zájmů.

P

✖ **P2P** – síť P2P (z anglického peer-to-peer) umožňují připojeným uživatelům sdílet data, a to jejich nahráváním nebo stahováním. Sdílení souborů je ovšem ale velmi často využíváno v rozporu se zákonem (např. nelegální sdílení hudby nebo filmů).

✖ **Parental Control (rodičovská kontrola)** – je způsob, jakým mohou

rodiče sledovat chování dítěte při práci na počítači a případně omezit jeho aktivity.

❖ **Pasivní transakce** – pasivní transakce zahrnují všechny informace poskytované prostřednictvím přímého bankovníctví.

❖ **Pharming** – představuje škodlivější verzi phishingu. Speciální počítačové programy uživatele přesměrují na stránky, které po něm požadují zadání citlivých údajů (přístupových hesel apod.) podobně jako u phishingového útoku.

❖ **Phishing** – jde o rozesílání podvodných zpráv (nejčastěji e-mailů), které se tváří jako zprávy od banky, správce sítě atd. Cílem zprávy je pod nějakou záminkou získat od příjemce zprávy jeho citlivé údaje, např. čísla kreditních karet, bankovních účtů, přístupových hesel atd.

❖ **PIN** – pochází z anglického spojení „personal identification number“ (osobní identifikační číslo). Jedná se o jedinečný identifikátor, pomocí kterého je možné autorizovat se např. při použití platební karty, mobilního telefonu atd. Nejčastěji se jedná o čtyřmístné číslo, bez jehož znalosti není možné tento předmět použít. V rámci ochrany majitele systém povolil většinou pouze omezený počet chybného zadání PIN, následně dojde k jeho zablokování.

❖ **Profil** – osobní údaje uživatele uváděné v sociálních sítích, systémech pro rychlou výměnu zpráv, chatování, internetových hrách apod. Profily mohou být veřejné nebo soukromé a uživatel je může upravovat tak, aby jej co nejlépe reprezentovaly.

❖ **Přímé bankovníctví** – způsob dálkové komunikace mezi bankou a klientem. Klient v tomto případě předává a získává informace přímo pomocí některého z elektronických kanálů (např. internet, telefon, mobilní telefon atp.), a nikoli prostřednictvím pracovníka banky na přepážce.

Ř

❖ **Řetězový dopis** – je dopis nebo e-mail, který je poslán postupně několika lidem. Tyto dopisy často obsahují přátelské pozdravy, nebo naopak hrozby, co se stane, pokud neuděláte to, o co vás dopis žádá. Nejde o spam

v jeho ryzí podobě, ale mnoha lidmi je za spam považován.

S

❖ **Sdílení souborů** – zajištění přístupu k určitým souborům pro více uživatelů internetu. Sdílející uživatelé mohou sdílené složky nahrávat i stahovat.

❖ **Skimming** – postup, při kterém jsou původní údaje z magnetického proužku platební karty elektronicky zkopírovány na jinou kartu bez vědomí držitele.

❖ **Spam** – nevyžádané, obtěžující, reklamní e-maily.

❖ **Spambot** – je to počítačový program, který je navržen tak, aby „prolézal“ náhodné webové stránky a diskusní internetové stránky a sbíral na nich vše, co vypadá jako platná e-mailová adresa. Tu následně přidá na spam seznam, tedy seznam adres k rozesílání spamu.

❖ **Spamfilter** – počítačový program, který filtruje všechny příchozí e-maily a třídí je na normální e-maily a ty, které obsahují spam nebo tak vypadají.

❖ **Spammer** – člověk, který rozesílá spam.

❖ **Spim** – verze spamu – nevyžádaná reklama v on-line komunikaci na ICQ, Messenger a Skype.

❖ **Spoofing** – nastane tehdy, když spammer nebo scammer falšuje svůj vlastní původ nebo předstírá, že je někdo jiný. Toho dosáhne např. posláním e-mailu s falešnou hlavičkou. Do této kategorie spadají také phishing maily, které mají zakrýt identitu skutečného odesílatele.

❖ **Spyware** – druh škodlivých programů, které se zaměřují na sledování (špionáž) napadeného počítače. Jakmile spyware úspěšně infikuje počítač, může sledovat aktivitu jeho uživatele – např. jaké webové stránky si prohlíží, s jakými pracuje soubory nebo co píše na klávesnici. Spyware tedy může zjistit i velmi citlivé údaje (např. přístupová hesla) a ty pak potají odeslat svému tvůrci. Na detekci a odstraňování škodlivých programů se používá např. Ad-Aware či Spybot.

T

❖ **Telefonní bankovníctví** – služba, která klientovi umožňuje komunikaci s bankou prostřednictvím telefonu.

Této služby lze využívat standardním způsobem anebo prostřednictvím speciálního programu v mobilním telefonu, který zabezpečuje vyšší míru ochrany klienta (GSM banking).

❖ **Trojský kůň** – škodlivý program, který se navenek tváří jako užitečný program ke stažení zdarma. Po stažení a nainstalování do počítače se z trojského koně „vyball“ další škodlivé programy (viry, spyware, adware...).

U

❖ **Upload (nahrávání)** – označuje proces, při kterém se nahrávají data z uživatelského počítače, např. na webový server. K drobnému uploadu dochází i během obvyklé práce s internetem, protože webový prohlížeč neustále vysílá různé požadavky na cílové servery (na kterou doménu se chce připojit, jaká data potřebuje stáhnout atd.). Uploadovat můžeme i konkrétní soubory – např. nějaký dokument jako přílohu e-mailu, nebo třeba fotografie na nějakou webovou fotogalerii. Opakem uploadu je download neboli stahování.

V

❖ **Virus** – virus je škodlivý počítačový program, který dokáže sám sebe kopírovat a šířit se do dalších počítačů (chová se tedy podobně jako virus skutečné nemoci). Existuje celá řada různých virů a většina z nich může být velice nebezpečná – některé mohou např. smazat nebo zničit soubory v počítači, jiné mohou svému tvůrci odeslat citlivá data uživatele (např. hesla nebo dokumenty) a jiné mohou nakažený počítač přímo ovládat (a třeba rozesílat viry dalším lidem).

W

❖ **Web bug/štěnice** – jsou metody spammerů k ověřování platnosti e-mailových adres. Jde o malou grafiku zadanou do spam e-mailu, která informuje spammera o tom, kdy je jeho rozesílaná zpráva přečtena nebo je do ní nahlédnuto.

Z

❖ **Zloděj identity** – je termín používaný pro podvodné jednání zahrnující krádež peněz nebo získání výhod tak, že jedinec předstírá, že je někdo jiný.

Kam se obrátit v případě problémů

Kontakty a webové stránky

✖ Nevhodný marketing

Rada pro reklamu sleduje etické principy marketingu a provádí regulaci marketingu. Nevhodný marketing, nepoctivé podmínky a další problémy můžete oznámit Radě pro reklamu.

www.rpr.cz

✖ Podvody, stránky hlásající nenávist a další nezákonné činnosti

Podvodné stránky, stránky hlásající nenávist, pokusy o podvod pomocí e-mailu nebo jiné nezákonné činnosti můžete hlásit Policii ČR.

www.policie.cz

✖ Zneužití osobních údajů

Úřad pro ochranu osobních údajů poskytuje rady a dohlíží na zpracovávání osobních údajů. Elektronická adresa podatelny: posta@uoou.cz.

✖ Dětská pornografie

Nadace Internet Watch Foundation provozuje on-line službu pro hlášení webů, u kterých existuje podezření na to, že obsahují materiály se zneužíváním dětí a jiné nezákonné materiály (www.iwf.org.uk). Zneužívání dětí lze nahlásit na adrese:

www.virtualglobaltaskforce.com

nebo Policii ČR.

✖ Jiný urážlivý nebo nevhodný materiál

V ostatních případech se obraťte na vlastního poskytovatele internetových služeb nebo správce příslušného webu.

✖ Nedostatky internetových obchodů

Internetové obchody musí řádně plnit informační povinnosti, zejména musí mít uveřejněny obchodní podmínky a konečné ceny zboží. Nedostatky můžete nahlásit České obchodní inspekci.

www.coi.cz

✖ Phishing

Podvodné pokusy o získání přístupových dat k vašemu účtu ohlaste **Policii ČR** a vaší bance.

✖ Linka bezpečí

Rodičovská linka poskytuje telefonickou krizovou intervenci a poradenství především rodičům, prarodičům a ostatním členům rodiny z celé České republiky. Nabízí jim pomoc v krizové situaci, která se týká dětí, dospívajících a mladých dospělých.

www.linkabezpeci.cz

✖ Saferinternet.cz

je osvětový projekt, usilující o zvýšení povědomí o bezpečnějším užívání internetu. Podporuje vzdělávání a výzkum v této oblasti, a to zejména dětí, kterým ubližuje nevhodné a závadné chování na internetu. Poskytuje pomoc, působí proti šíření ilegálního, zejména pedofilního a extremistického obsahu na internetu.

www.saferinternet.cz

Nenašli jste v brožuře odpověď na některou otázku? **Zptejte se online!**

✕ Navštivte portál [Bezpečnýinternet.cz](http://Bezpecnyinternet.cz) a seznamte se s různými oblastmi bezpečnosti na internetu více do hloubky nebo položte přímo svůj vlastní dotaz.

Co na webu najdete?

✕ Informace na webu [Bezpečnýinternet.cz](http://Bezpecnyinternet.cz) jsou přehledně rozděleny podle jednotlivých typů uživatelů, takže na své si přijde jak začínající či pokročilý uživatel, tak i rodiče, jejich děti nebo učitelé. Vedle dalších rizik spojených s používáním internetu naleznete na portálu i způsoby, jak se jim účinně bránit. Své znalosti si můžete u každé sekce také rovnou otestovat.

Využijte poradny!

✕ Na portálu si můžete rovněž prohlédnout odpovědi na nejčastěji kladené otázky a v případě, že požadovanou odpověď nenaleznete ani tam, můžete přes poradnu portálu poslat zdarma i svůj vlastní dotaz. Na webu rovněž naleznete důležité kontakty pro případ, že se stanete například obětí podvodu, zneužití svých osobních dat a podobně.

KDE PORTÁL NAJDETE?

Portál [Bezpečnýinternet.cz](http://Bezpecnyinternet.cz) naleznete na stránkách www.bezpecnyinternet.cz.

Ilustrace: Lukáš Fibrich

Brožuru a portál [Bezpečnýinternet.cz](http://Bezpecnyinternet.cz) pro vás připravili:

Dalšími partnery projektu jsou společnosti:

Více informací naleznete na www.bezpecnyinternet.cz.

Účelem této brožury a informací v ní obsažených je pouze obecně informovat o možných rizicích používání internetu a obraně proti nim, nikoliv podat vyčerpávající právní či jiný odborný rozbor. Přestože přípravě brožury byla věnována maximální pozornost a péče, doporučujeme před jakýmkoliv rozhodnutím na základě informací v této brožuře konzultovat příslušné odborníky. Partneři projektu nenesou žádnou odpovědnost za případnou škodu vzniklou použitím informací uvedených v této brožuře pro konkrétní případy.

Vydáno 2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Jak psát web

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_49

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐ Prezentace ☐ Test ☐ Pokus ☐ Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: Úvod do programování

Zdroje: www.jakpsatweb.cz

Datum vytvoření 12.10.2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jak psát web

Základy najdete na adrese <http://www.jakpsatweb.cz/>

Výklady podle stránky <http://www.jakpsatweb.cz/navigace/zakladni-kurz.html>

1. co je to jazyk HTML a jak se vyvíjí
2. Jak napsat www stránku
3. ukázka práce v programu PSPad
4. Ukázka práce v programu NVu
5. Uložení jednoduchého souboru a jeho zobrazení v prohlížeči.
6. Jak číst již vytvořenou stránku.

```
<!DOCTYPE html PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN">
```

```
<html>
```

```
<head>
```

```
<meta content="text/html; charset=windows-1250"
```

```
http-equiv="content-type">
```

```
<title></title>
```

```
</head>
```

```
<body>
```

```
<br>
```

```
</body>
```

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

</html>

Test – popište strukturu souboru.

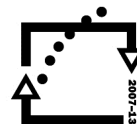
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: HTML stránka

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_50

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: Moje první stránka v kódu HTML

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

HTLM stránka

Klasický HTML soubor může vypadat takto:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01//EN">
```

```
<html>
```

```
<head>
```

```
  obsah hlavičky
```

```
</head>
```

```
<body>
```

```
  obsah těla
```

```
</body>
```

```
</html>
```

Základní značky vymezující oblasti HTML souboru.

Tag	Význam	Párový	Výskyt
html	začátek HTML dokumentu	ano	na začátku souboru
head	hlavička stránky	ano	na začátku souboru
body	tělo stránky + definice pozadí	ano	za <head>
<!-- -->	poznámka	ano	kdekoliv
!doctype	specifikace DTD	ne	úplně na začátku souboru

Praktické cvičení:

1. V programu NVu – editoru tvoříme první stránku. Současně ji prezentujeme v prohlížeči.

Obsah stránky: Vítejte.

Toto je moje první stránka.

Příjmení Jméno

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Obohatíme stránku o další kódy:

- a. zarovnání
 - i. na střed
 - ii. doprava
 - iii. doleva
- b. tyl písma
- c. velikost písma
- d. barva písma
- e. barva pozadí

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Základy jazyka HTML I

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_51

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast: ICT**
- **Obor:**
- **Tematický okruh: Základy obsluhy PC práce s objekty**
- **Ročník: 9. ročník**

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐ Prezentace ☐ Test ☐ Pokus ☐ Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: HTML Jazyk

Zdroje: www.jakpsatweb.cz

Datum vytvoření 12.10.2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základy jazyka HTML I.

Odstavec

<P>První odstavec <P>Druhý odstavec <P>třetí odstavec </P>

Centrování textu

<P ALIGN=LEFT/CENTER/ALL>

Zalomení textu

<p>První řádek

a druhý řádek.</p>

Nadpisy

<H1>nadpis</H1>

největší písmo

<H2>nadpis</H2>

<H3>nadpis</H3>

<H4>nadpis</H4>

<H5>nadpis</H5>

<H6>nadpis</H6>

nejmenší písmo

Typy písma

text

Předformátovaný text

<pre>

```
procedure <em>Pokus</em> ( Jmeno : string );
```

```
var   Radek, Sloupec : Integer;
```

```
Prumer : Real;
```

</pre>

Typografické značky

<BASEFONT SIZE="x">	základní velikost písma (1 až 7) pro celou stránku
<H> </H>	hlavička (1 až 6) - <H1> </H1> <H2> </H2> atd.)
 	tučný text
 	zvýrazněný text
<I> </I>	kurzíva
<U> </U>	podtržený text
<STRIKE> </STRIKE>	přeškrtnutý text
	dolní index
	horní index
<TT> </TT>	pevná šířka písma
<SMALL> </SMALL>	menší písmo než normální velikost
<BIG> </BIG>	větší písmo než normální velikost
	velikost písma (1 až 7)
	druh písma (Verdana, Arial, Courier atd.)
	barva písma v hexadecimální hodnotě
<cite>	k vyznačení citací
<code>	k označení kódu
<ins>	označuje vložený text

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

označuje smazaný a neaktuální text

Hypertextové odkazy:

Odkaz na URL

Vrbičův archiv na www serveru

Místo textu může být obrázek

Odkaz můžeme směřovat do části stránky

druhá část

....

druhá část

Vysvětlení: #001 je **návěští**, které prohlížeč hledá dále v souboru. Najde jej pod položkou **name**.

Odkaz můžeme směřovat na soubor

prihlaska.zip

E-mailová adresa jako odkaz:

Napište mi

Absolutní odkaz:

http://www.mojestranky.cz/stranka.cz

nebo

http://www..mojestranky.cz/jinaslozka/stranka.cz

Relativní odkaz:

../jinaslozka/stranka.cz

seznamy

Číslované

Text první položky.

Text druhé položky.

Text třetí položky.

Nečíslované

Text první položky.

Text druhé položky. Poněkud delší, aby bylo vidět, jak se chová vzhled seznamu, když text položky přesáhne jeden řádek. Pro jistotu sem přidám raději ještě jednu větu.

Text třetí položky.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Definiční

<dl>

<dt>klávesnice</dt>

<dd>Základní zařízení pro vstup dat do počítače. Hodí se především pro zadávání textů a číselných hodnot.</dd>

<dt>myš</dt>

<dd>Polohovací zařízení. Používá se v grafickém uživatelském rozhraní pro řízení pohybu kurzoru po obrazovce.</dd>

</dl>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Základy jazyka HTML II

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_52

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: HTML Jazyk

Zdroje: www.jakpsatweb.cz

Datum vytvoření 12.10.2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základy HTML Jazyka II.

Vložení obrázku

```
<IMG SRC="obrazek.gif" ALT="text">
```

Zarovnání obrázku

```
<IMG SRC="obrazek.gif" ALIGN="top,middle,bottom,left,right" ALT="text">
```

Výška a šířka obrázku

```
<IMG SRC="obrazek.gif" WIDTH="x" HEIGHT="y">
```

Jednoduchá tabulka

```
<TABLE>

<TR>

<TD>měsíc</TD>

<TD>rok</TD>

</TR>

<TR>

<TD>leden</TD>

<TD>2001</TD>

</TR>

</TABLE>
```

Zarovnání buňek

```
<TABLE>

<TR>

<TD ALIGN=CENTER>měsíc</TD>

<TD ALIGN=LEFT>rok</TD>

</TR>

</TABLE>
```

Velikost tabulky

```
<TABLE WIDTH=500 HEIGHT=200>

<TR>

<TD WIDTH=250 HEIGHT=100>rok</TD>

</TR>

<TR>
```

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<TD WIDTH=250 HEIGHT=100>2001</TD>

</TR>

</TABLE>

Další nastavení tabulky

<TABLE CELLPADDING=5 CELLSPACING=5 BORDER=1>

<CAPTION>název</CAPTION>

<TR>

<TD>měsíc</TD>

<TD>rok</TD>

</TR>

</TABLE>

Základní značky

<HTML></HTML>

<HEAD></HEAD>

<META>

<META CONTENT="x">

<META CONTENT="x">

<TITLE></TITLE>

<BODY></BODY>

<BODY BACKGROUND="url">

<BODY BGCOLOR="#xxxxxx">

<BODY TEXT="#xxxxxx">

<BODY LINK="#xxxxxx">

<BODY ALINK="#xxxxxx">

<BODY VLINK="#xxxxxx">

Typografické značky

<BASEFONT SIZE="x">

<H></H>

<I></I>

<U></U>

<STRIKE></STRIKE>

<TT></TT>

<SMALL></SMALL>

značka HTML dokumentu

záhlaví HTML dokumentu

meta informace (je uvnitř <HEAD></HEAD>)

klíčová slova stránky (pro vyhledávací nástroje)

popis stránky (pro vyhledávací nástroje)

titulek dokumentu (je uvnitř <HEAD></HEAD>)

tělo HTML dokumentu

obrázek na pozadí

barva pozadí stránky v hexadecimální hodnotě
(#000000 – #FFFFFF)

barva textu

barva odkazu

barva aktivovaného odkazu

barva navštíveného odkazu

základní velikost písma (1 až 7) pro celou stránku

hlavička (1 až 6) – <H1></H1> <H2></H2>
atd.)

tučný text

zvýrazněný text

kurzíva

podtržený text

přeškrtnutý text

dolní index

horní index

pevná šířka písma

menší písmo než normální velikost

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<BIG></BIG>

Styly CSS

<STYLE></STYLE>

P{color:#xxxxxx}

P{background:#xxxxxx}

P{padding:delka/%/auto}

P{font-size:mm/cm/in/pt/pc/em/ex/px}

P{font-family:název fontu}

P{letter-spacing:mm/cm/in/pt/pc/em/ex/px}

P{text-align:left/right/center/justify}

P{text-indent:mm/cm/in/pt/pc/em/ex/px/%}

A:link{color:#xxxxxx}

A:link{font-size:mm/cm/in/pt/pc/em/ex/px}

A:link{font-family:název fontu}

A:link{text-decoration:none}

Formátovací značky

<BLOCKQUOTE></BLOCKQUOTE>

<CENTER></CENTER>

<HR>

<HR ALIGN=LEFT/CENTER/ALL>

<HR SIZE="x">

<HR WIDTH="x">

<HR NOSHADE>

<NOBR>

<P></P>

<P ALIGN=LEFT/CENTER/ALL>

<PRE></PRE>

Odkazy

Obrázky

<IMG SRC="url"

větší písmo než normální velikost

velikost písma (1 až 7)

druh písma (Verdana, Arial, Courier atd.)

barva písma v hexadecimální hodnotě

značka pro CSS, která musí být v záhlaví

<HEAD></HEAD>

barva textu odstavce (místo P může být

libovolná jiná značka H, SPAN, atd.)

barva pozadí odstavce

velikost mezery mezi textem a okrajem odstavce

(top, right, bottom, left)

velikost písma v odstavci

nastavuje font

velikost mezery mezi znaky

způsob zarovnání obsahu

odsazení prvního řádku

barva odkazu (obdobně pro A:visited a

A:actives)

velikost písma pro odkaz

název písma pro odkaz

odkaz je nepodtržený

odsadí blok textu

zalomení řádku

centruje

vodorovná dělicí čáru

zarovná dělicí čáru

tloušťka dělicí čáry

délka dělicí čáry

plně černá dělicí čára

zakáže zalamování na hraně stránky

nový odstavec

zarovnává text odstavce

předformátovaný text

odkaz na url

odkaz na url do nového okna prohlížeče

odkaz na url do rámu

odkaz uvnitř rámu na url rámu, z něhož byl

odkaz aktivován

odkaz na url do FRAMESET

uvnitř rámu vylučuje FRAMESET a odkazuje na

url do vlastního okna prohlížeče

zobrazí obrázek

zarovnává obrázek svisle

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VALIGN=TOP/MIDDLE/BOTTOM>

zarovnává obrázek vodorovně

popisný text

obrázková mapa a název mapy

rozměry obrázku v pixelech

okraj obrázku

horizontální a vertikální mezera okolo obrázku v pixelech

počáteční obrázek s nízkým rozlišením, než bude natažen s plným rozlišením

Seznamy

<DL></DL>

<DD>

<DT>

<OL COMPACT>

<OL/a/I/i/1>

<LI/a/I/i/1>

<UL COMPACT>

<UL/CIRCLE/SQUARE>

seznam definic

definice pojmu

definici termů

uspořádaný seznam

kompaktní uspořádaný seznam

uspořádaný seznam různých typů

položka seznamu

formát položky seznamu

neuspořádaný seznam

kompaktní neuspořádaný seznam

styl odrážky

Formuláře

<FORM ACTION="url"

METHOD=GET/POST></FORM>

<INPUT>

<INPUT>

<INPUT>

<INPUT CHECKED>

<INPUT SIZE="x">

<OPTION>

<OPTION SELECTED="implicitní hodnota">

<OPTION VALUE="hodnota">

<SELECT></SELECT>

<SELECT></SELECT>

<SELECT MULTIPLE></SELECT>

<SELECT SIZE="x"></SELECT>

<TEXTAREA ROWS=x COLS=y></TEXTAREA>

<TEXTAREA></TEXTAREA>

<TEXTAREA WRAP></TEXTAREA>

definuje parametry formuláře

vstupní pole formuláře

skryté pole

jméno pole formuláře

zaškrtačkové políčko

velikost pole v počtu znaků

volby menu

implicitně vybraná volba

hodnota pro menu volby

menu ve formuláři

data náležící menu

určuje více než jednu volbu v menu

počet viditelných položek v menu

vstupní box

název vstupního boxu

automatické zalamování textu uvnitř boxu

Tabulky

<TABLE></TABLE>

<TABLE BORDER="x">

<TABLE CELLSPACING="x">

<TABLE CELLPADDING="x">

<TABLE WIDTH="x">

<TABLE WIDTH="%">

tabulka

okraj tabulky

volný prostor mezi buňkami

tloušťka vnitřního okraje buněk

šířka tabulky

šířka tabulky v procentech

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<TR></TR>	řádek tabulky
<TR ALIGN=LEFT/CENTER/RIGHT VALIGN=TOP/MIDDLE/BOTTOM>	horizontální a vertikální zarovnání řádku tabulky
<TD></TD>	datová buňka tabulky (je uvnitř tabulkových řádků)
<TD ALIGN=LEFT/CENTER/RIGHT VALIGN=TOP/MIDDLE/BOTTOM>	horizontální a vertikální zarovnání obsahu buňky
<TD NOWRAP>	zakazuje zalamování řádek
<TD COLSPAN="x">	počet sloupců pro datovou buňku tabulky, přes něž se má buňka roztáhnout ve vodorovném směru
<TD ROWSPAN="x">	počet sloupců pro datovou buňku tabulky, přes něž se má buňka roztáhnout ve svislém směru
<TD WIDTH="x">	šířka datové buňky tabulky
<TD WIDTH="%">	šířka datové buňky tabulky v procentech
<TH></TH>	záhlaví tabulky
<TH ALIGN=LEFT/CENTER/RIGHT VALIGN=TOP/MIDDLE/BOTTOM>	horizontální a vertikální zarovnání obsahu datové buňky záhlaví tabulky
<TH NOWRAP>	zákaz zalamování řádek uvnitř datové buňky záhlaví tabulky
<TH COLSPAN="x">	počet sloupců pro datovou buňku záhlaví tabulky, přes něž se má buňka roztáhnout ve vodorovném směru
<TH ROWSPAN="x">	počet sloupců pro datovou buňku záhlaví tabulky, přes něž se má buňka roztáhnout ve svislém směru
<TH WIDTH="x">	šířka datové buňky záhlaví tabulky
<TH WIDTH="%">	šířka datové buňky záhlaví tabulky v procentech
<CAPTION ALIGN="TOP/BOTTOM"></CAPTION>	nadpis tabulky
Rámy	
<FRAMESET></FRAMESET>	v záhlaví HTML stránky a definuje prvky rámu
<FRAMESET COLS="x,x">	šířka sloupcových ráků v pixelech nebo procentech
<FRAMESET ROWS="x,x">	výška řádkových ráků v pixelech nebo procentech
<FRAMESET BORDER="x">	tloušťka okraje rámu
<FRAMESET FRAMESPACING="x">	mezery mezi rámy
<FRAMESET FRAMEBORDER="x">	okraje rámu
<FRAME SRC="url">	url k natažení do rámu
<FRAME ALIGN=LEFT/CENTER/RIGHT>	zarovnání položek uvnitř rámu
<FRAME FRAMEBORDER="x">	okraje rámu
<FRAME BORDERCOLOR="#xxxxxx">	barva okraje pro rám
<FRAME FRAMESPACING="x">	mezera přidaná mezi rámy
<FRAME>	jméno rámu
<FRAME NORESIZE>	znemožňuje měnit velikost rámu
<FRAME MARGINWIDTH="x">	šířka a výška okraje uvnitř ráků
MARGINHEIGHT="x">	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<FRAME SCROLLING="0/1/AUTO">

určuje zda rám bude mít rolovací proužek

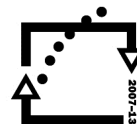
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: GIF

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_53

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: vytvoření jednoduché animace

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Animace na Webu

Výroba GIF obrázku

Naučíme se vytvořit obrázek, který se bude pohybovat. Můžeme vytvořit jednoduchou postavičku nebo jen symbol.

Pro vytvoření animace budeme potřebovat program Zoner GIF Aniator 5.

Vytvoříme složku s názvem GIF obrázky.

V programu malování vytvoříme několik obrázků, které budeme postupně upravovat a ukládat jako varianty.

Např.

1

2

3

4

postava1

postava2

Variant musí být více. Pak bude animace plynulá.

Z těchto obrázků pak vytvoříme jeden obrázek ve formátu FIG.

1. Otevřeme program GIF Animátor.
2. Postupně do něj vložíme připravené obrázky.
3. Označíme první až poslední obrázek a nastavíme čas promítnutí.
4. Soubor uložíme do vybrané složky.
5. Pomocí příkazu HTM jej vložíme na naši www stránky a promítneme.
6. Pozn. Můžeme jej také promítat přímo v programu Animátor nebo v programu ZPS 13

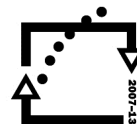
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Layout

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_54

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: Šablona jednoduchého webu

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Layout

Vytvoření jednoduchého vzhledu www stránky pomocí tabulky.

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN">
<html>
<head>
<meta http-equiv="content-type" content="text/html; charset=windows-1250">
<meta name="generator" content="PSPad editor, www.pspad.com">
<title></title>
</head>
<body>
<table width="760" align="center" border="1" cellspacing="0" cellpadding="7" style="border-collapse: collapse">
<tr>
<td valign="top" colspan="3">
Header
<br>
<br>
</td>
</tr>
<tr>
<td valign="top" rowspan="2" width="150">
Left column
<br>
<br>
<br>
<br>
<br>
</td>
<td valign="top" width="500">
Content
<br>
<br>
<br>
</td>
<td valign="top" rowspan="2" width="110">
Right column
<br>
<br>
<br>
<br>
<br>
</td>
</tr>
<tr>
<td valign="top">
Footer
<br>
</td>
</tr>
</table>
</body>
</html>
```

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Praktické cvičení:

Otevřete soubor na sdíleném disku O: \index.html v programu Nu.

Nastavíme tyto vlastnosti:

- pozadí stránky
- pozadí buňky
- doplnění textu do příslušných buněk

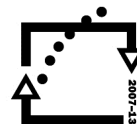
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: barvy na Internetu

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_55

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: Jak je to se zobrazením barev

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Barvy

Pomocník pro určování barev na webu

Výtečná pomůcka. Pro nás slepce. Barevné schéma na adrese <http://colorschemedesigner.com/>

Další generátor barev na adrese <http://colorschemedesigner.com/previous/colorscheme2/index-en.html>

Starší typ

generátoru <http://colorschemedesigner.com/previous/colorscheme1/index-en.html>

Pozor! Perlička! České lorem ipsum:

<http://wellstyled.com/tools/dummy-cz/>

Trocha poezie: <http://wellstyled.com/tools/dummy-cz/vogon.php>

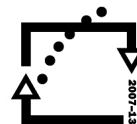
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Odkazy

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_56

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: příkaz a href

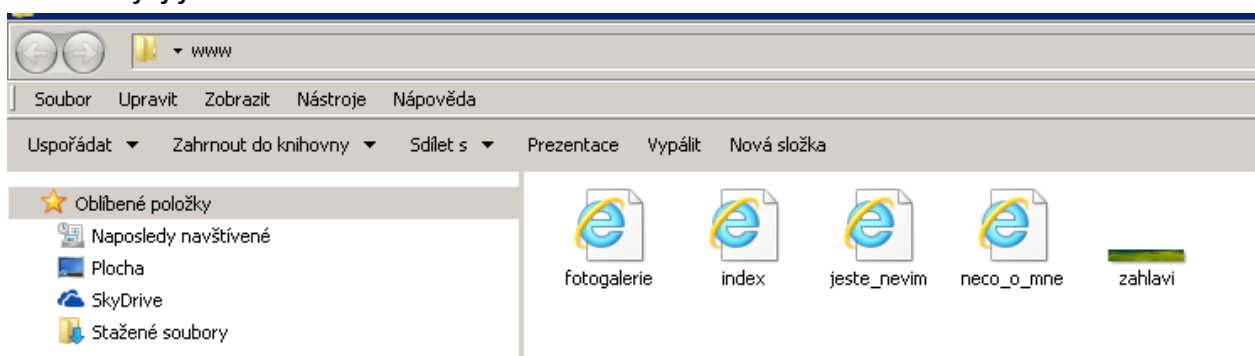
Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odkazy

1. vytvoříme složku www
2. vytvoříme soubor index.html
3. upravíme jej podle pokynů učitele
4. uložíme jej jako

5. fotogalerie.html, jeste_nevim.html a něco_o_mne.html

- 6.

vybudujeme funkční web propojením přes http odkaz

7. označíme text Něco o mně do bloku za zvolíme příkaz Vložit .
hypertextový odkaz. Nalistujeme soubor něco_o_mne.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

8. Takto označíme a upravíme ostatní odkazy

9. Označíme text seznam.cz do bloku a opět zvolíme Vložit http odkaz

zadáme URL adresu <http://www.seznam.cz>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Fotogalerie

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_57

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: příkaz a href

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Fotogalerie

Výklad a praktické provedení podle vzoru v příloze.

Podmínka: znalost práce s grafickým editorem fotografií

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: Fotogalerie

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_57

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: příkaz a href

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČASOVÁ HODNOTA PENĚZ - PŘÍKLAD

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: css

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_59

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: příkaz a href

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úvod do CSS

CSS šablona

= množství příkazů,

které prohlížeči říkají: **tomuto prvku přiřad' takovou hodnotu**

Princip CSS:

vlastnost: _hodnota; (podtržítko = mezera)

Příklad zápisu: pod sebe

vlastnost: _hodnota;

vlastnost: _hodnota;

vlastnost: _hodnota;

nebo na jeden řádek

vlastnost: _hodnota; _vlastnost: _hodnota; _vlastnost: _hodnota;

Vlastní zápis pak provedeme takto:

SELEKTOR _ {

vlastnost: _hodnota;

vlastnost: _hodnota;

vlastnost: _hodnota;

}

Můžeme zapsat více selektorů:

SELEKTOR1, _ SELEKTOR2 _ {

vlastnost: _hodnota;

vlastnost: _hodnota;

vlastnost: _hodnota;

}

Hodnoty CSS:

klíčová slova (blue, italic, ...)

celá a reálná čísla (1, 2, 3, ...)

jednotky délky (px)

procenta (50%) číslo a procenta bez mezery

adresa URL: url(adresa_zdroje), url(obrazky/obrazek.jpg)

barva (klíčová slova: blue, red,) (RGB: #RRGGBB)

Kam zapisujeme kód CSS: (css soubor = textový soubor)

a) interní šablona

1. **a. do souboru (X)HTML**

2. **b. do sekce HEAD**

<HEAD>

<STYLE_TYPE="TEXT/CSS">

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SEM PATŘÍ KASKÁDOVÉ SYTLY

</STYLE>

</HEAD>

b) řádkový styl

<P_STYLE="SEM PATŘÍ ZÁPIS STYLU">TEXT ODSTAVCE</P>

c) externí šablona

<link rel="stylesheet" type="text/css" href="soubor.css">

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list

Název materiálu: vyhledávače a seo

RČ. projektu: cz.1.07/1.4.00/21.0530

Autor: Ing. Zdeněk Vrbata

Evidenční číslo materiálu: III_Vrb_60

Zařazení do ŠVP:

- **Oblast:** ICT
- **Obor:**
- **Tematický okruh:** Základy obsluhy PC práce s objekty
- **Ročník:** 9. ročník

Druh výukového zdroje:

Pracovní list ☐

Prezentace ☐

Test ☐

Pokus ☐

Souvislý text ☐

Délka použití: 45 min

Anotace: příkaz a href

Zdroje:

Datum vytvoření 12.10.2012

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vyhledávač a seo

O co jde v SEO -- návštěvnost, pozice

V SEO jde o to **získat kvalitní návštěvnost** z přirozených výsledků vyhledávání. Je už jedno, z jakého důvodu je potřeba návštěvnost (tedy přesněji jedno to není, ale neřeší to SEO). Návštěvnost se může přerodit v objednávky nebo v prokliky na reklamu, ve slávu nebo v jiný zisk. Podstatné je ale to, že cílem SEO je kvalitní návštěvnost.

Existují prostředky, jakými se návštěvnosti dosahuje. V první řadě jsou prostředkem **pozice ve výsledcích**. Když jsem první na nějaké slovo, říká se, že mám na to slovo první pozici. Když jsem první na druhé stránce výsledků (ve druhé desítce), říká se, že mám jedenáctou pozici.

zdroj :

<http://www.jakpsatweb.cz/seo/smysl-seo.html>